a day BULLETIN

TODAY EXPRESS PRESENTS

SPECIAL EDITION

สสส.

20 YEARS 20 BIG CHANGES

CONTENTS

P.04
Timeline
สสส. The 20 Years Journey:
20 ปี ภาคีสร้างสุข นวัตกรรมความสุขที่ยั่งยืน

P.06
Interview
สสส. 20 Years of Changes:
20 ปี สู่การสร้างความเปลี่ยนแปลงสุขภาพของสังคมไทย

P.10
Vox Pop
Belief / Hope / Change:
ความเชื่อ ความหวัง และการเปลี่ยนแปลง

P.14
Feature
20 Big Changes:
20 การเปลี่ยนแปลงสำคัญด้านสุขภาพของสังคมไทย

P.22
Scoop
What's Next in 10 Years:
ความท้าทายในทศวรรษถัดไปของงานสร้างเสริมสุขภาพ

ผู้ผลิต บริษัท เดย์ โพเอทส์ จำกัด เลขที่ 33 ซอยศูนย์วิจัย 4 แขวงบางกะปิ เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310 โทร. 0-2716-6900
อีเมล contact@adaybulletin.com เว็บไซต์ www.adaybulletin.com
adaybulletin

aaa
Thai Reach

20 ปี สสส. ภาคีสร้างสุข

นวัตกรรม ความสุขที่ยั่งยืน

ตลอดการเดินทาง 20 ปีของ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ หรือ 'สสส.' มีหลากหลายภารกิจและแคมเปญรณรงค์ที่สร้างความเปลี่ยนแปลงด้านสุขภาวะให้กับสังคมไทยอย่างมากมาย เราจะพาคุณย้อนไปดูเส้นทางการทำงานตลอด 20 ปีที่ผ่านมาของ สสส. ว่ามีภารกิจสำคัญอะไรบ้าง

2544

จัดตั้งกองทุน สสส.

2546

เริ่มแคมเปญ 'งดเหล้าเข้าพรรษา'

งดเหล้าเข้าพรรษา

งดเหล้าครบพรรษา

2547

- เริ่มโครงการ Happy Workplace
- ผลักดันการแข่งกีฬาปลอดเหล้าและบุหรี่
- ผลักดันจัดตั้งศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.)

2555

เปิดศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ

เริ่มต้นแคมเปญ 'วิ่งสู่ชีวิตใหม่'

THAIHEALTH DAY RUN

2556

- สนับสนุนโครงการโภชนาการสมวัย / ผลักดันขึ้นค่าอาหารกลางวันสำหรับ รร.
- ร่วมเป็นเจ้าภาพจัดประชุมนานาชาติด้านการสร้างเสริมสุขภาพ (IUHPE) ครั้งที่ 21

2557

- เริ่มต้นพัฒนาสุขภาวะผู้ต้องขังหญิง
- ผลักดันพัฒนานโยบายระดับชาติเพื่อป้องกันความพิการแต่กำเนิด

2558

- ผลักดันศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ 4 ภาค
- ผลักดัน พ.ร.บ. กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. 2558

2559

- ผลักดันให้เกิด พ.ร.บ. การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น 2559
- ร่วมเป็นเจ้าภาพประชุมนานาชาติว่าด้วยการส่งเสริมกิจกรรมทางกายและสุขภาพ (ISPAH) 2016
- จัดโครงการ 3 ล้าน 3 ปี เลิกบุหรี่ทั่วไทย

2560

- ครบรอบ 15 ปี สสส. การเดินทางของความสุข
- ร่วมพัฒนาสัญลักษณ์ 'ทางเลือกสุขภาพ'
- ผลักดันให้เกิด พ.ร.บ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560
- ผลักดันให้เกิดธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์แห่งชาติ 2560

2561

- ผลักดันข้อเสนอเพิ่มภาษีในเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของน้ำตาล
- WHO ยก สสส. เป็นต้นแบบกลไกสร้างเสริมสุขภาพเพื่อป้องกันโรค NCDs
- ประกวดนวัตกรรมสร้างเสริมสุขภาพ (ThaiHealth Inno Awards)

2548

- ก่อตั้งศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.)
- เริ่มแคมเปญ ‘กระเช้า ปลอดเหล้า’
- ก่อตั้งศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนน (ศปถ.)
- เริ่มแคมเปญ ‘จน เครียด กินเหล้า’

2549

- รณรงค์วัฒนธรรมปลอดเหล้า เช่น สงกรานต์ ลอยกระทง
- สนับสนุนเครือข่ายหมออนามัยรณรงค์ลดอุบัติเหตุทั่วประเทศ
- รณรงค์ยุติตลาดนมหวานสำหรับทารก

2550

- สนับสนุนมติ ครม. เรื่องการจัดเรตติ้งวิทยุโทรทัศน์
- เริ่มรณรงค์ ‘แค่ขยับ = ออกกำลังกาย’

2551

- ผลักดัน พ.ร.บ. ควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 2551 ฉบับแรกของไทย

- เริ่มรณรงค์ ‘ให้เหล้า = แช่ง’

2552

- สร้างความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) กว่า 400 แห่ง
- เปิดสายด่วนเลิกบุหรี่ Quitline 1600

2553

- พัฒนากลไก ‘สภาผู้นำชุมชน’
- พัฒนาระบบฐานข้อมูลตำบลสุขภาวะ TCNAP และกระบวนการวิจัยชุมชน RECAP
- ทศวรรษความปลอดภัยทางถนน

2554

- ริเริ่มโครงการสวดมนต์ข้ามปี
- ให้การสนับสนุนจัดตั้งศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน (CGS)

2562

- พัฒนารูปแบบ ThaiHealth Academy
- ขับเคลื่อนธนาคารเวลา (Time Bank)
- ผลักดันให้เกิด พ.ร.บ.การจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. 2562

2563

- ร่วมสนับสนุนและพัฒนาระบบสื่อสารข้อมูลสุขภาพระดับชาติผ่านทาง ‘ไทยรู้สู้โควิด’
- ผลักดันสวัสดิการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กเล็กถ้วนหน้า

2564

- ได้รับรางวัล Nelson Mandela for Health Promotion 2021
- สสส. ครบรอบ 20 ปี ภาคีสร้างสุข นวัตกรรมความสุขที่ยั่งยืน

สสส
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

20 YEARS OF CHANGES

20 ปี สู่การสร้างความเปลี่ยนแปลงสุขภาพของสังคมไทย

หากเปรียบเทียบเป็นชีวิตมนุษย์สักคนหนึ่ง การเดินทางมาอย่างยาวนานกว่า 20 ปี ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ก็เหมือนกับคนคนหนึ่งที่ผ่านบททดสอบมาอย่างมากมาย ผ่านเส้นทาง การทำงานอย่างหนัก และในช่วงเวลาที่เดินทางมาอย่างยาวนาน การนั่งลงทบทวนบทเรียนต่าง ๆ ที่ผ่านมาถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้องค์กรแห่งนี้ก้าวเดินไปสู่ทศวรรษที่ 3 ได้อย่างแข็งแรง *a day BULLETIN* จึงอยากชวนคุณไปพูดคุยกับ ดร.สุปรีดา อดุลยานนท์ ผู้จัดการกองทุน สสส. ถึงเรื่องราวตลอดเส้นทางที่ผ่านมา รวมถึงทบทวนการทำงานที่ผ่านมา และทิศทางที่ สสส. จะยึดถือเดินทางไปในวันพรุ่งนี้ พร้อมรับความท้าทายในโจทย์สุขภาพใหญ่ ๆ ที่กำลังเกิดขึ้น เพื่อสร้างสังคมสุขภาวะให้กับประเทศไทยให้ได้

คุณมองการเดินทางบนถนนสุขภาพของ สสส. ตลอด 20 ปีที่ผ่านมาอย่างไร

เส้นทางอันยืดยาวในการทำงานเกี่ยวกับประเด็นสุขภาพของ สสส. การเริ่มต้นตั้งองค์กรแห่งนี้เมื่อ 20 ปีก่อน อาจจะเรียกว่าเรามาดักอนาคตไว้ได้ดี เรามองทะลุปัญหาในปัจจุบัน เรามองเห็นความหมายของคำว่าสุขภาพในนิยามใหม่ที่ไม่ใช่เรื่องของมดหมอหยูกยา ไม่ใช่เรื่องของการที่จะต้องสัมพันธ์กับการรักษา กินยา หรือแม้แต่การเข้าโรงพยาบาล แต่เราทำให้เห็นว่าสุขภาพที่ดีเริ่มได้จากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเราเอง หัวใจสำคัญอยู่ที่พฤติกรรมชีวิตของผู้คนในสังคม เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเขา ที่ไปทำหน้าที่กำหนดพฤติกรรมอีกทีหนึ่ง ถ้าจะแก้ก็ต้องแก้ที่ต้นเหตุ ใช้ยารักษาหรือใช้เครื่องมือทางการแพทย์ก็ไม่ช่วย นั่นคือการแก้ปัญหาจากปลายเหตุ การจะแก้ต้นน้ำของปัญหาสุขภาพของสังคมในช่วงเวลานั้น ต้องการการทำงานแบบใหม่ ซึ่ง สสส. ก็เกิดมาพร้อมกับสิ่งที่เรียกว่า 'นวัตกรรมทางการเงินการคลัง' ที่นำภาษีจากสินค้าทำลายสุขภาพมาจัดตั้งกองทุน และทำงานรณรงค์เกี่ยวกับสุขภาพมาจนถึงวันนี้

สสส. วางบทบาทการทำงานตั้งแต่วันแรกอย่างไร

เข็มทิศในการทำงานตั้งแต่วันแรก เรามีความตั้งใจที่จะสานภาคีเครือข่ายภาคส่วนอื่น ๆ ที่ไม่ใช่เฉพาะภาคสุขภาพ ภาคส่วนที่ไม่ได้ทำงานเกี่ยวกับสุขภาพโดยตรงก็มีความสำคัญมากกับการทำงานของเรา 20 ปีที่ผ่านมา พิสูจน์แล้วว่าเรารวบรวมภาคีทุกภาคส่วนเข้ามาทำงานด้วยกันได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน ภาควิชาการ ถ้าจะพูดถึง 20 ปีที่แล้ว เรียกว่าเรามาถูกทาง แต่จากนี้ไปอีก 10-20 ปีข้างหน้า แน่นอนว่าเราก็ไม่สามารถอยู่ที่เดิม

แต่การวางจุดยืนตัวเองเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ตลอดเวลาในการทำงาน เราจะบอกตัวเองอยู่เสมอว่าแม้จะมีทุนอยู่ก้อนหนึ่ง แต่ทุนก้อนนี้ก็ไม่ได้ใหญ่โต เป็นเพียง 0.7% ของค่าใช้จ่ายภาครัฐที่ใช้กับด้านสุขภาพเท่านั้น เราไม่ได้วางตัวเองเป็นพระเอก แต่เราวางบทบาทของตัวเองในการสานพลัง ร่วมสร้างนวัตกรรมสุขภาวะ ผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืน

เราเรียนรู้จากบทเรียนที่สะสมมา และชำนาญมากขึ้นในการที่จะใช้กองทุน ซึ่งเป็นเครื่องมือเดียวที่เรามี เพราะ สสส. ไม่ได้มีอำนาจอื่นใดเลย ไม่สามารถจะไปเปลี่ยนกฎกติกาของสังคม หรือไปทำสิ่งนู้นสิ่งนี้ แต่เราใช้ทุนตั้งต้นที่มีในการชักชวนภาคีเครือข่ายมาทำงานร่วมกัน โดยใช้พลังความรู้ในการขับเคลื่อนสังคม แล้วก็ไปผลักนโยบายให้เกิดขึ้นที่เรียกว่า 'ไตรพลัง' เมื่อมองย้อนหลังกลับไปตอนครบ 20 ปีนี้ อย่างน้อยก็สามารถเห็น 20 การเปลี่ยนแปลงใหญ่ที่ สสส. ได้สร้างขึ้นในสังคมไทยให้กับวงการสุขภาพไทย

ดร.ประกาศิต กาญจนะสิทธิ์
รองผู้อำนวยการสำนักสนับสนุนสุขภาวะชุมชน สสส.

"สสส. ไม่สามารถเกิดขึ้นได้จากคนใดคนหนึ่งเพียงคนเดียว แต่เกิดจากทุก ๆ คนร่วมสร้างมาด้วยกัน ใช้ศาสตร์ความรู้หลาย ๆ ด้านมาทำงานเชื่อมประสานกัน แม้หลังจากนี้หนทางที่ต้องเดินยังยาวไกล ไม่มีจุดจบ ไม่เห็นเส้นชัยใกล้ ๆ เพราะปัญหาเรื่องสุขภาพ สภาพแวดล้อมสังคม และปัจจัยอื่น ๆ ก็ปรับไปเรื่อย ๆ เพราะฉะนั้นอาจจะยังมีอุปสรรค ยังมีสิ่งที่เราต้องยกระดับสู้ต่อไป แต่ถ้าวันหนึ่ง สิ่งที่เราทำประสบความสำเร็จ เรารู้สึกว่าอิมแพ็กต์ที่เกิดขึ้นจะยิ่งใหญ่ เพราะอิมแพ็กต์ไม่ได้อยู่ที่เรา แต่คือสังคมที่เคลื่อนไปกับเรา"

มองเส้นทางอนาคตในทศวรรษถัดไป อย่างไรบ้าง

สสส. ทบทวนตัวเองมาตลอด ในวันที่ครบรอบ 20 ปี เรายังเห็นจุดแข็งเดิมที่อยากจะยึดเอาไว้ เช่น การวางบทบาทขององค์กรที่ช่วยหล่อลื่นการสานพลังทำงานให้กับภาคีต่างๆ และใช้การเชื่อมประสานพลังของทุกภาคส่วน เข้ามาร่วมกันสร้างเสริมสุขภาพ ซึ่งเราก็เรียนรู้มากขึ้นว่านอกจากบทบาทของการไปจุดประกาย สานเสริมพลัง เรายังมีฐานของทุนที่สะสมมาอย่างยาวนาน เช่น ทุนของความรู้ ข้อมูล Big Data รวมไปถึงทุนของความสัมพันธ์ที่เรามีต่อภาคีเครือข่าย

เรื่องของทุนที่เป็นเงินก็เป็นปัจจัยสำคัญอยู่ แต่ลำพังแค่นี้ไม่พอ สิ่งที่เราได้กลับมามากกว่าจากการทำงานคือทุนความสัมพันธ์ การได้ชุดวิจัย ชุดความรู้ และประสบการณ์ กลายเป็นทุนทางปัญญา เป็นทุนที่สะสมได้แถมมีดอกเบี้ยด้วย

แต่แน่นอนว่าปัญหาสุขภาพก็ไม่ได้อยู่ที่เดิม ตัวอย่างเช่น เมื่อพูดถึงปัญหาของเด็กและเยาวชนยุคนี้ก็แตกต่างจากไปจากยุคก่อน อย่างปัญหาการกลั่นแกล้งทางกายภาพในยุคก่อน ก็เปลี่ยนไปเป็นการ Digital Bullying ทุกคนต่างต้องปรับตัวอย่างมาก ยิ่งในยุคนี้ทุกคนต่างมีสื่อในมือของตัวเองแล้ว ความเป็นตัวกลางหายไป การจะเข้าถึงคนหมู่มากเหมือนเมื่อก่อนก็ไม่ง่าย เราต้องใช้ต้นทุนเดิมที่เรามี นำมาต่อยอดด้วยการเรียนรู้กับปัญหาใหม่ แล้วก็สร้างวิธีการแก้ไขปัญหาใหม่ ๆ ขึ้นมา

รศญาดา ญรรนกศญา
ผู้ช่วยผู้อำนวยการอาวุโส, รักษาการผู้อำนวยการสำนักสนับสนุนวิชาการ สสส.

"ถ้านับระยะเวลา 20 ปี ในระหว่างทางมีสิ่งต่าง ๆ มากมายที่ตัวเราเองได้พบเจอ ได้เรียนรู้ได้มองเห็นการเติบโตทั้งความคิดทางด้านสุขภาวะที่ต่างจากปีแรก ๆ ที่มีประเด็นไม่กี่ประเด็น ไม่มีตัวอย่างให้เห็น และไม่ใช่ว่า สสส. จะทำแล้วถูกต้อง 100% ในมุมมองของตัวสำนักงานเพื่อนร่วมทาง รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิ ก็มีการเรียนรู้ ปรับเปลี่ยน และเติบโตไปด้วยกัน วันนี้เราไม่ได้เดินคนเดียวเหมือนวันแรก ต่อไปในอนาคตก็ยังอยากเห็น สสส. เป็นองค์กรชั้นนำในการสร้างเสริมสุขภาพ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคมที่อยากให้เติบโตไปด้วยกัน"

เบ็ญเพชร เลนะพันธ์
รองผู้อำนวยการอาวุโส, ผู้อำนวยการสำนักสรรสรรค์นวัตกรรม สสส.

"20 ปีที่ผ่านมา สสส. 'จุดประกาย' และ 'เปิดพื้นที่' ให้ชุมชนได้คิดแก้ไขปัญหาสร้างสุขภาวะได้ด้วยตนเอง จนสามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงในการจัดการหรือควบคุมพฤติกรรมเสี่ยง หรือมีพฤติกรรมที่เอื้อต่อสุขภาพ ตลอดจนสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างเสริมสุขภาพ เกิดการสานต่อและขยายผลการทำงานให้กลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตและชุมชน ยกระดับการทำงาน เพื่อ 'ขยายโอกาสสร้างความยั่งยืน' แสวงหาความร่วมมือและผนึกทรัพยากรในระดับพื้นที่ เพื่อนำมาขยายโอกาสการสร้างเสริม สุขภาพให้เกิดการกระจายอย่างกว้างขวางและครอบคลุมโจทย์ปัญหาสุขภาวะของพื้นที่ โดยมีกลไกการสนับสนุนที่มีประสิทธิภาพ และการบริหารจัดการที่มุ่งผลลัพธ์"

กฤตนุ เสาวรจน์ กุตรพิพัฒน์
ผู้อำนวยการอาวุโส, รักษาการผู้อำนวยการสำนักสรรสรรค์นวัตกรรม สสส.

"สุขภาพไม่ใช่เพียงแค่เรื่องเจ็บไข้ได้ป่วยหรือการรักษาโรคเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อสุขภาพทั้งสภาพสังคม สิ่งแวดล้อม และวิถีชีวิตที่ส่งผลต่อสุขภาพด้วย ในยุคที่โลกหมุนเร็วขึ้น โจทย์ใหม่ ๆ ย่อมเข้ามาท้าทายและก่อการเปลี่ยน-แปลงอย่างรวดเร็ว เมื่อพูดถึงการมีสุขภาวะที่ดีในยุคนี้ เราจึงกำลังพูดถึงการพัฒนา โลกไปอย่างสมดุล ทั้งการดูแลสุขภาพในระดับบุคคล และการสร้างปัจจัยแวดล้อมที่จะส่งเสริมให้คนมีคุณภาพชีวิตที่ดีภายใต้การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ"

“เราไม่ได้วางตัวเองเป็นพระเอก แต่เราวางบทบาทของตัวเองในการสานพลังร่วมสร้างนวัตกรรมสุขภาวะ ผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืน”

แล้ว สสส. เตรียมพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วอย่างไร

ข้อดีของ สสส. คือการถูกออกแบบให้เป็นองค์กรเปิด ที่พร้อมปรับตัวรับความเปลี่ยนแปลง ซึ่งคนที่อยู่เบื้องหลังการทำงานของ สสส. ไม่ได้เป็นแค่คนกลุ่มเล็ก ๆ กลุ่มเดียวที่เห็นในออฟฟิศของ สสส. ประมาณ 200 คน แต่เรามีผู้ทรงคุณวุฒิ มีกรรมการ มีภาคีนับหมื่นนับแสนที่ร่วมทำงานด้วยกันมาตลอด และเราก็มีการเรียนรู้กันและกัน การเป็นองค์กรเปิดแบบนี้ทำให้เกิดความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงได้ง่ายกว่า

ฉะนั้น การตัดสินใจเลือกเส้นทางต่าง ๆ ของเราก็จะผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้คนอย่างกว้างขวาง เปิดรับไอเดียใหม่ ๆ แต่อย่างไรก็ตามเราก็เข้าใจว่าแม้ 20 ปีที่ผ่านมา เรามีความสำเร็จในระดับหนึ่ง แต่ก็ต้องการเปลี่ยนแปลง มีการคุยกันมากขึ้นถึงปัญหา Generation Gap เราเองก็วางแผนจะมองหาคนรุ่นใหม่เข้ามาทำงาน เพื่อเปิดรับไอเดียใหม่ๆ มีการพูดถึงแพลตฟอร์มใหม่ที่เข้าถึงเด็กส่วนใหญ่ และผู้ปกครองได้โดยตรง เรามีการทบทวนโจทย์ปัญหาใหม่ทุกปี และเชื่อว่าจะรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ได้

มีโจทย์อะไรบ้างในอนาคตที่ สสส. ตั้งเป้าหมายเอาไว้

ประเด็นของปัญหาสุขภาพต่าง ๆ อาจจะไม่ได้เปลี่ยนแปลงมาก แต่ว่าสถานการณ์ภายในแต่ละเรื่องต่างหากที่เปลี่ยนไป เราจะก้าวสู่ทศวรรษที่ 3 ก็มีการทบทวนโจทย์สุขภาพตรง ๆ เราจะไปเปลี่ยนวิถีชีวิตผู้คนในเรื่องพฤติกรรมสุขภาพอะไรบ้าง เปลี่ยนสังคมสิ่งแวดล้อมของปัจจัยอะไรบ้าง ที่จะส่งผลอย่างมีนัยสำคัญสูงสุดต่อเรื่องของสุขภาพทุกคน ประเด็นหลาย ๆ เรื่องก็เป็นการทำต่อเนื่องจากวันแรก

อย่างเรื่องของบุหรี่เราก็ยังทำอยู่ แม้ว่าจะมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ ข้อมูลล่าสุดอัตราการสูบบุหรี่ของคนไทยอยู่ที่ประมาณ 17.4% เท่านั้น แต่ก็ยังมีปัญหาใหม่ ๆ อย่างเรื่องของบุหรี่ไฟฟ้า และที่สำคัญเกณฑ์ของการสูบบุหรี่ในระดับโลกเขาตั้งเป้าว่าจะลดให้ต่ำกว่า 5% ยังมีสิ่งที่รอให้เราทำอีกเยอะมากในประเด็นนี้

ส่วนปัญหาเรื่องสุราก็ยังอยู่ ซึ่งโจทย์ของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังไปพัวพันกับปัญหาอุบัติเหตุ ปัญหาอาชญากรรม และความรุนแรงต่าง ๆ ซึ่งกระทบสุขภาพโดยตรง

ในเรื่องกิจกรรมทางกายก็ยังเป็นโจทย์ใหญ่ ตามนิยามขององค์การอนามัยโลก การมีกิจกรรมทางกายที่เพียงพอ คือเราควรจะมีกิจกรรมทางกายอย่างน้อย 150 นาทีต่อสัปดาห์ ซึ่งปัจจุบันก็มีสิ่งเร้าที่จะทำให้คนสมัยนี้ออกกำลังกายน้อยลงไปเรื่อย ๆ มีการใช้เวลาบนหน้าจอกันวันละ 13 ชั่วโมง

รวมไปถึงมิติความปลอดภัยในเรื่องอาหาร เรายังต้องฟันฝ่ากับเคมีเกษตรและสิ่งปนเปื้อนต่าง ๆ อยู่มาก เรื่องของโภชนาการในอาหารหวาน มัน เค็ม ที่กระตุ้นให้เด็กน้ำหนักเกินสูงมากขึ้น เรามีเด็กที่มีน้ำหนักเกินกว่า 10% ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน แล้วก็เป็นต้นตอของโรคไม่ติดต่อเรื้อรังต่าง ๆ มากมาย

ในประเด็นเรื่องของสุขภาพจิต ก็หนักหนามากขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งความเครียด ความกดดันจากการทำงาน เศรษฐกิจ ปากท้อง ครอบครัว โดยเฉพาะปัญหาช่องว่างระหว่างวัยก็แรงขึ้น มีความขัดแย้งหลาย ๆ อย่าง แม้แต่ในครอบครัว

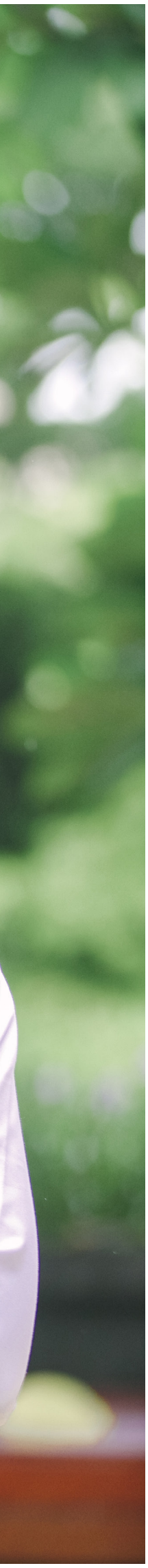

ก็มีปัญหาเรื่องการเมือง สังคมไทยต้องการการดูแลทางจิตปัญญาอีกเยอะมาก

ประเด็นสุดท้ายคือเรื่องของมลพิษทางอากาศที่เป็นโจทย์ซึ่งพุ่งขึ้นมาในระยะหลัง ประเทศไทยติด 1 ใน 10 อันดับแรกของโลกเรื่องมลพิษทางอากาศ ซึ่งเป็นภัยที่ครอบคลุมชีวิตของเราและแก้ไขยาก เพราะว่าต้องแก้ในระดับภาพใหญ่ ทศวรรษหน้า สสส. ก็ตั้งใจจะเข้าไปผลักดันปัญหานี้ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ส่วนประเด็นสุขภาพอื่น ๆ เรายังเว้นเป็นปลายเปิดไว้ เพราะว่าด้วยการที่เราเห็นโรคอุบัติใหม่เกิดขึ้นอย่างโควิด-19 ดังนั้น ใน 10 ปีข้างหน้า เราเชื่อว่ามีเรื่องใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้นอีก สสส. จะทำหน้าที่เฝ้าระวัง แล้วจะรีบกระโจนเข้าไปดูแลปัญหาต่าง ๆ ตั้งแต่ต้น ๆ

มองทิศทางการรักษาสุขภาพในอนาคตที่กำลังจะมาถึงอย่างไรบ้าง

จะมีการเปลี่ยนแปลงอีกมหาศาล อย่างระบบทางการแพทย์ก็จะมีการเปลี่ยนครั้งใหญ่จากเทคโนโลยีดิจิทัลที่เข้ามาในช่วงวิกฤตโควิด-19 ที่ผ่านมา เราได้เห็นระบบการนัดหมายกับแพทย์ผ่านการใช้ Video Call การส่งยาทางไปรษณีย์ ถ้าวิกฤตจบลงเราก็ควรพัฒนาปรับปรุงรูปแบบการทำงานแบบนี้ต่อไป หรือแม้แต่การเรียนการสอนออนไลน์ การทำงานแบบ Work from Home เราอาจจะไม่จำเป็นต้องอยู่ออฟฟิศ เพราะเทคโนโลยีดิจิทัลช่วยเชื่อมต่อเราเข้าด้วยกัน

ผมคิดว่าในภาพใหญ่ตอนนี้ โลกเรียนรู้ว่าเรากำลังร่วมชะตากรรมเดียวกัน คำนี้ชัดเจนขึ้นเรื่อย ๆ เรากำลังพูดถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก ไม่ใช่เรื่องของจุดใดจุดหนึ่ง ประเทศใดประเทศหนึ่ง วิกฤตโควิด-19 สอนเราได้ชัดเจนมากว่าไม่มีใครปลอดภัยถ้าทุกคนไม่ปลอดภัย ฉะนั้นการคิดเรื่องโจทย์ที่เรามีร่วมกันของโลกก็เริ่มมีมากขึ้น เพราะพวกเราทุกคนมี One World, One Residence. เราต้องเริ่มเรื่องของการพัฒนาอย่างยั่งยืน การตั้งเป้าหมายให้ชัดเจนในเรื่อง SDGs ทั้ง 17 เป้าหมาย จุดสำคัญคือการเปลี่ยนวิธีคิดของศตวรรษที่ 20 เดิมที่โลกเน้นพัฒนาเศรษฐกิจ แล้วก็ผลาญทรัพยากรอย่างเต็มที่ ในตอนนี้ทั่วโลกได้สติมากขึ้นว่าเราจะต้องพัฒนาไปภายใต้ความสมดุลของเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม รวมถึงเรื่องสุขภาพด้วย ซึ่งเป็นปัจจัยที่ต้องคิดควบคู่ไปตลอดของการพัฒนา ให้ทุกคนคิดถึงสุขภาวะทางกาย จิต สังคม แล้วก็ปัญญาควบคู่กัน

การเดินทางของทศวรรษที่ 3 ในมุมมองของคุณหมอ

อย่างที่บอกตั้งแต่ต้น ว่าเราออกแบบ สสส. ให้เป็นองค์กรเปิด เราไม่ได้เริ่มต้นด้วยการบอกที่มงานว่าเขาควรทำอะไร อย่างไร แต่เราชวนทุกคนคิดไปด้วยกัน ในตอนที่ทบทวนเส้นทางใน 10 ปีข้างหน้า ก็เกิดการระดมความคิดอย่างกว้างขวาง เราได้มีการตั้งเป้าหมายใหญ่ด้วย สิ่งที่คิดว่ายังเป็นคุณค่าที่ดีก็ยังคงต้องยึดถือรักษาไว้ แล้วก็ต่อยอดใหม่ให้เกิดขึ้น เราเห็นจุดที่จะต้องปรับยุทธศาสตร์ในการปรับตัว ซึ่งผมก็ได้กล่าวถึงในข้างต้นแล้ว เราร่วมคิดร่วมทำกันมา ทุกคนเองในองค์กรก็เห็นแนวทางใหม่ แต่ว่าพอเดินทางไปจริง ๆ แล้ว ภายใต้แผนที่ใหม่ เข็มทิศใหม่ ก็ต้องเรียนรู้แต่ละก้าวเดินกันไป

ในโอกาสที่ครบรอบ 2 ทศวรรษ ของการก่อตั้ง สสส. ขึ้นมา เราใช้เป็นหมุดหมายหนึ่งในการทบทวนตัวเองและการวางทิศทางของทศวรรษที่ 3 อย่างที่เล่าสู่กันฟังไปก่อนหน้า และก็อยากให้สังคมได้รู้จักองค์กรเรามากขึ้นอีกนิดหนึ่ง เราคิดว่านี่คือองค์กรของสังคมไทย อยากให้ทุกคนได้มาเรียนรู้ร่วมกัน รับรู้สิ่งที่เราทำมาใน 2 ทศวรรษแรก ทั้ง 20 การเปลี่ยนแปลงใหญ่ที่เกิดขึ้น จากที่ สสส. ชวนเครือข่ายภาคีในภาคส่วนต่าง ๆ มาร่วมมือกันทำ และทุกคนเห็นรูปธรรมที่เกิดขึ้นเพราะว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นไม่ได้เป็นการเปลี่ยนแปลงในจุดเล็กจุดน้อย แต่เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เข้าไปอยู่ในสังคมไทยจริงๆ อย่างน้อยก็อยากให้ทุกคนได้มาสรุปบทเรียนด้วยกัน ก่อนจะชวนกันเดินต่อไปในทิศทางข้างหน้า

ธัรยาภรณ์ ณรงค์
ผู้จัดการสำนักสนับสนุนกลยุทธ์ และ สสส.

"การทำงานของ สสส. ที่ผ่านมา คือการเริ่มต้นของการแสวงหา บุกเบิก ผจญภัยในเส้นทางสร้างเสริมสุขภาพ ให้เกิดรูปแบบทางเลือกใหม่ ๆ ต่อสังคมไทย การสร้างนวัตกรรมทางสุขภาพที่ไม่เคยมีมาก่อนในหลากหลายรูปแบบ ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปตามยุคสมัยและบริบทของสังคม ซึ่งเรารู้สึกภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของขบวนการสร้างเสริมสุขภาพ ได้มีโอกาสเรียนรู้และเติบโตไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของ สสส. ไม่มีสูตรสำเร็จของการสร้างเสริมสุขภาพที่กำหนดไว้แล้ว ไม่มีสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ นวัตกรรมและโอกาสเกิดขึ้นอยู่เสมอ การทำงานที่ สสส. ทำให้ได้รับประสบการณ์ใหม่ทุกวัน ตื่นขึ้นมาพร้อมความสุขที่จะได้ไปทำงาน ได้มีโอกาสพบเจอผู้คนที่มีความสามารถมากมาย ทั้งนักวิชาการ ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน การแลกเปลี่ยนต่อยอดมุมมองต่อการพัฒนาด้านต่าง ๆ ทำให้เกิดโมเดลที่เติบโต งอกงาม หลากหลาย"

ศุภวรรณ์ ตลอดวรรษ
ผู้จัดการสำนักสื่อสารกลยุทธ์ และ สสส.

"เมื่อสังคมเปลี่ยน ภูมิทัศน์สื่อเปลี่ยน สิ่งแวดล้อมเปลี่ยน ความคิดคนเปลี่ยน แม้กระทั่งเชื้อโรคเองก็เปลี่ยนไปมาก คำว่า 'สร้างเสริมสุขภาพ' จะปรับตัวอย่างไร ให้เข้ากับยุคสมัย เป็นโจทย์ที่ท้าทายของ สสส. ในฐานะคนทำงานด้านสื่อสารการตลาดเพื่อสังคม มีเรื่องให้เรียนรู้เยอะมาก การเปลี่ยนแปลงทำให้เห็นโอกาสใหม่ ๆ เสมอ มีโอกาสในการเข้าใจปัญหาได้ชัดขึ้น มีโอกาสเข้าใจความหลากหลายของคนมากขึ้น การเชื่อมโยงความรู้ เชื่อมโยงเครือข่าย เชื่อมโยงพลังเล็ก ๆ ของคน เพื่อสร้างสรรค์ทางออกในการแก้ปัญหาให้ดีขึ้น เกิดขึ้นตลอดเวลา ในขณะเดียวกัน สิ่งที่ต้องเตรียมรับมือคือความยืดหยุ่นที่ต้องปรับวิธีคิดอย่างรวดเร็วให้ทันกับสถานการณ์ และการเปิดกว้างยอมรับความแตกต่างอย่างเข้าใจ"

ญาณินท์ เศรฐบุตร
ผู้จัดการสำนักนวัตกรรมสุขภาวะ สสส.

"รู้สึกภูมิใจที่สามารถร่วมสร้างสิ่งดี ๆ ให้สังคมในหลายเรื่อง ตลอดช่วงเวลา 20 ปีที่ผ่านมา คือช่วงเวลาแห่งการเรียนรู้และพัฒนาตัวตน บุกเบิกเส้นทาง ลองผิดลองถูก เก็บเกี่ยวบทเรียน บ่มเพาะประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญและเครือข่าย พร้อมกับทำความเข้าใจบริบทแวดล้อมในสังคมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ความท้าทายใหม่ ๆ ต่อจากนี้ก็จะช่วยให้มีโอกาสพัฒนาตัวเองอย่างต่อเนื่องทั้งในมุมขององค์กร คนทำงาน และภาคีเครือข่าย"

กรรณิการ์ ศุภนม
ผู้จัดการสำนักพัฒนาทักษะและวิเทศสัมพันธ์ สสส.

"สสส. เป็น 'องค์กรนวัตกรรมสร้างเสริมสุขภาพ' ดังนั้น นิยามเส้นทาง 20 ปี ของ สสส. จึงเปรียบเสมือนการเดินทางบุกเบิกไปสู่สถานที่แห่งใหม่ที่ไม่เคยมีใครไปมาก่อน นับตั้งแต่ปี 2544 เป็นต้นมา สสส. และภาคีเครือข่ายกว่า 20,000 ราย ได้ร่วมกันเดินบนเส้นทางนี้ เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้างเสริมสุขภาพของสังคมไทยมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งบนเส้นทางดังกล่าวมีทั้งความท้าทาย ความแปลกใหม่ ความตื่นเต้น สสส. และภาคีทุกคนล้วนไม่หยุดที่จะเดินทางเพราะเชื่อว่าทุกคนบนแผ่นดินไทยมีความสามารถในการดูแลตนเองและครอบครัว สามารถสร้างสรรค์สังคมและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อให้เกิดสุขภาวะที่ดีได้

ญาณี รัชตีบุรีรัตน์
ผู้จัดการสำนักสร้างเสริมระบบและสวัสดิการสุขภาวะ สสส.

"การได้เป็นส่วนหนึ่งของเส้นทาง 20 ปี สสส. นี่คือการงานของชีวิตที่หยั่งรากในตัวตนและเจตจำนง เพราะความเชื่อมั่นในจิตวิญญาณขององค์กร ในการมุ่งสร้างประโยชน์และความผาสุกให้กับสังคม ได้หล่อเลี้ยงจิตใจและหลอมรวมงานและชีวิตเป็นหนึ่งเดียวกัน เพราะเรารู้ว่างานสร้างเสริมสุขภาพของ สสส. นั้นสร้างผลลัพธ์สู่ตัวเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม ทุก ๆ วันที่เราทำงาน จึงเปรียบเหมือนผีเสื้อที่ขยับปีกและสร้างผลกระทบไปสู่สิ่งอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง"

BELIEF / HOPE / CHANGE

01

“ความเชื่อของ สสส. คือเรื่องของการเชื่อว่า ‘การป้องกัน’ ดีกว่า ‘การรักษา’ คอนเซปต์ตั้งแต่เราเริ่มรณรงค์ก่อตั้ง สสส. ก็คือเรื่องของการ ‘สร้าง’ นำ ‘ซ่อม’ เราป้องกันด้วยการสร้างสุขภาพดีกว่าการไปซ่อมสุขภาพในภายหลัง”

01 ศ.เกียรติคุณ นพ.ประกิต วาทีสาธกกิจ
ประธานมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

02

“สสส. เป็นองค์กรนวัตกรรมที่พยายามตอบโจทย์การสร้างสุขภาพ และมีหลักการทำงานที่รวมพลังทุกภาคส่วน ร่วมกันผลักดันเชิงระบบ เพื่อให้มีพลังในการเปลี่ยนแปลงสูงและต่อเนื่อง ซึ่งสิ่งสำคัญมาก ๆ คือแรงผลักดันพลังของเครือข่ายจากทุกภาคส่วนที่หลากหลายและกระจายไปทั่วประเทศ”

02 ภก.สงกรานต์ ภาคโชคดี
ผู้อำนวยการสำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า (สคล.)

03

“สถานการณ์ที่กำลังเสื่อมทรุดลงอย่างรวดเร็วนี้ หากพวกเราที่มองเห็นปัญหาสาหัสที่กำลังคืบคลานใกล้ตัวเข้ามาแล้วไม่รวมตัวช่วยกันแก้ไข ไม่ปรับพฤติกรรมและวิถีชีวิตของเราใหม่โดยเร็ว มนุษยชาติจะต้องสูญสิ้นชาติพันธุ์ไปจากโลกใบนี้แน่ ๆ ในอีกไม่กี่ชั่วอายุคน”

03 นพ.วิทยา ชาติบัญชาชัย
ประธานแผนงานสนับสนุนการดำเนินงานป้องกันอุบัติเหตุจราจรระดับจังหวัด (สอจร.), ผู้เชี่ยวชาญในคณะที่ปรึกษาขององค์การอนามัยโลกด้านการป้องกันการบาดเจ็บ

ความเชื่อ ความหวัง และการเปลี่ยนแปลง

ที่ผ่านมา สสส. ได้ร่วมงานกับภาคีเครือข่ายจำนวนมากจากทั่วประเทศไทย หลาย ๆ ความเปลี่ยนแปลงทางสุขภาพได้เกิดขึ้นจากการผสานไอเดีย ร่วมกันผลักดันจนเกิดขึ้นจริง ในวาระครบรอบ 20 ปี ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เราจึงอยากชวนเหล่าภาคีที่ร่วมเดินทางกันมา มาพูดถึงเรื่อง 'ความเชื่อ ความหวัง และการเปลี่ยนแปลง' ที่เขาอยากให้เกิดขึ้นกับ สสส. ในทศวรรษถัดไปกัน

04

"ความเชื่อหนึ่งที่สภาองค์กรของผู้บริโภคมีความสอดคล้องกับ สสส. คือเรื่องของการใช้ข้อมูลเพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นความเชื่อว่าความจริงสามารถเปลี่ยนแปลงสังคมได้"

04 **สารี อ๋องสมหวัง**
เลขาธิการสภาองค์กรของผู้บริโภค, อดีตเลขาธิการมูลนิธิเพื่อผู้บริโภค

05

"ความคาดหวังในอนาคต อยากให้เกิดการขยับวิธีคิดไปสู่การสร้างสุขภาพสมรรถนะ 'Functional Health' ที่ทำให้คนทุกกลุ่มมีความสามารถในการพึ่งพาตนเองในการดำรงชีวิตได้ ให้คนที่มีร่างกายไม่เหมือนกัน บุคลิกภาพไม่เหมือนกัน สามารถใช้ชีวิตได้ไม่แตกต่างกัน อันนี้เป็นสิ่งที่คาดหวัง"

05 **พญ.วัชรา ริ้วไพบูลย์**
ผู้อำนวยการสถาบันสร้างเสริมสุขภาพคนพิการ

06

"สสส. มีความเชื่อในการทำงานกับภาคี ไม่ทำงานอย่างโดดเดี่ยว ที่ผ่านมาได้มีการดึงพลังของคนทุกคนในแผ่นดินไทยให้เข้ามาช่วยแก้ปัญหาได้ และการทำงานแบบบูรณาการกับทั้งเรื่องของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรภาครัฐ จะสามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นได้"

06 **ธวัชชัย ฟักอังกูร**
ประธานกรรมการบริหารแผน คณะที่ 3 สสส.

"ในทัศนะของอาตมา สสส. ทำให้ผู้คนตระหนักว่า เรื่องของสุขภาพไม่ใช่แค่เรื่องของร่างกายอย่างเดียว แต่รวมไปถึงมิติของจิตใจ สังคม สิ่งแวดล้อม และจิตวิญญาณ ซึ่งหมายความว่า สุขภาพจะดีได้ ไม่ได้หมายความว่ามีแค่อาหาร มีโรงพยาบาล แต่ต้องมีมาตรการหรือกลไกทางสังคม จนไปถึงเศรษฐกิจการเมือง ที่จะช่วยให้สังคมมีมิติ ทั้งทางด้านสุขภาพกายและจิตใจดี"

07 **พระไพศาล วิสาโล**
เจ้าอาวาสวัดป่าสุคะโต

07

08

"ผมคิดว่า สสส. มีศักยภาพที่ยังไม่ได้รับการปลดปล่อย ผมว่า สสส. ต้องมา 'Reinvent' องค์กรใหม่ เพราะว่า เป้าหมายเรามี แต่ว่าไปไม่ถึงเป้าหมายเท่าที่ควร เราต้องมองการปลดปล่อยศักยภาพ และเปลี่ยนผลลัพธ์ ให้ออกมาให้ได้ และเป็นผลลัพธ์ที่เอาไปใช้ประโยชน์ ได้อย่างยั่งยืน"

08 **ดร.สัมพันธ์ ศิลปนาฎ**
ประธานคณะกรรมการบริหารแผนคณะที่ 4 สสส., รองประธานและ
ผู้จัดการทั่วไปฝ่ายปฏิบัติการฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ บริษัท เวสเทิร์น ดิจิตอล
คอร์ปอเรชั่น (ประเทศไทย) จำกัด

"ผมอยากเห็นความเปลี่ยนแปลงของ สสส. คืออยากจะเห็นการยกระดับองค์กรเพื่อก้าวไปสู่ การทำงานในระดับที่มีบทบาทและหน้าที่ ในการทำกิจกรรมทางสุขภาวะ ที่เป็นไปอย่าง บูรณาการ สามารถยกระดับให้ทางภาครัฐเห็นว่า การทำงานด้านสุขภาวะมีความสำคัญมากขึ้น"

09 **ผศ.ดร.ปิยวัฒน์ เกตุวงศา**
หัวหน้าศูนย์พัฒนาองค์ความรู้ด้านกิจกรรมทางกายประเทศไทย (TPAK)
สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

09

10

"เราอยากให้มีคนอื่นมาสร้าง ability to live, ability to learn. ให้เด็กได้ วิธีการทำงานของ สสส. จึงเป็นการ empowerment ให้เรากล้าทำสิ่งใหม่ ๆ ที่ออกไปจาก กรอบวิธีคิด เป็นพื้นที่ในการค้นหา ทดลอง และทำให้เรา สร้าง innovation ออกมาได้มากยิ่งขึ้น"

10 **มิรา เวฬุภาค**
ผู้ก่อตั้งเว็บไซต์ Flock Learning

11

"ผมคาดหวังว่า หากเราพอจะรู้ว่าอะไรคือ ความสุข ความทุกข์ เราจะหาทางช่วยเขาได้ และพยายามสร้างสิ่งแวดล้อมให้ผู้คนยินยอมพร้อมทำ ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อเปลี่ยนแปลง ให้ดีขึ้น เมื่อรู้แล้วสิ่งที่ สสส. พยายามผลักดัน คือการสร้างความรู้ สร้างความเข้าใจ และความยินยอมทำเพื่อเปลี่ยนแปลง"

(11) **พีรวัศ คิดกล้า**
ผู้ใหญ่บ้านสำโรง ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

12

"การได้ร่วมทำงานกับ สสส. ทำให้เห็นการทำงานที่สร้างนวัตกรรมเพื่อเติมเต็มระบบ เพื่อมุ่งให้เกิดการสร้างเสริมสุขภาพโดยประชาชนและชุมชนอย่างยั่งยืน ทำให้ประชาชนสามารถจัดการตนเองด้านสุขภาพได้ ชุมชนมีความเข้มแข็ง สามารถแก้ปัญหาของชุมชนทั้งในสถานการณ์ปกติ และแม้แต่ภาวะวิกฤตของโควิด-19"

(12) **รศ.วิลาวัณย์ เสนารัตน์**
อดีตคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผู้มีผลงานโดดเด่นด้านการพัฒนาระบบปฐมภูมิ และระบบสุขภาพชุมชน

13

"การลงทุนกับการรักษาพยาบาลจะมากมายมหาศาลไม่สิ้นสุด หากประชาชนไม่มีความรอบรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy) โจทย์สำคัญคือทำอย่างไรให้คนมีความตระหนักรู้ด้านสุขภาพ (Health Conscious) ซึ่งการสร้างสุขภาพเป็นเรื่องของทุกคน สิ่งที่ สสส. ทำมาตลอด 20 ปี คือการลดปัจจัยเสี่ยง เพิ่มปัจจัยสร้างเสริมสุขภาพ"

(13) **นพ.วิโรจน์ ตั้งเจริญเสถียร**
ที่ปรึกษาสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขด้านต่างประเทศ
และสำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ (IHPP)

14

"สิ่งที่ สสส. ให้มาตลอดคือโอกาส เราสามารถทำประเด็นที่คิดว่ามีความสำคัญในสังคม ที่จะทำให้เกิดสุขภาวะกับประชาชนได้ เรามีเจตนาในการทำงานเพื่อสร้างสุข หมายถึงสุขภาพในทุกมิติ เมื่อ สสส. เปิดโอกาส จึงเป็นเสมือนลมใต้ปีกที่ดีสำหรับทุกคนที่จะเข้ามา และทำงานที่จะสร้างสุขให้กับประชาชน"

(14) **ทพญ.ปิยะดา ประเสริฐสม**
ทันตแพทย์ทรงคุณวุฒิ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

20 BIG CHANGES

20 การเปลี่ยนแปลงสำคัญ ด้านสุขภาพของสังคมไทย

ตลอดการเดินทางเพื่อสร้างเสริมสุขภาพให้กับประเทศไทย การทำงานของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้สร้างความเปลี่ยนแปลงต่อสังคมไทยในหลากหลายมิติ หลายคนสามารถจดจำประเด็นใหญ่อย่างการรณรงค์งดดื่มเหล้า งดสูบบุหรี่ หรือแม้กระทั่งเรื่องอุบัติเหตุ ฯลฯ ดังนั้น ในช่วงเวลาของการครบรอบ 20 ปีแบบนี้ เราอยากชวนคุณไปทบทวนความเปลี่ยนแปลงใหญ่ ๆ 20 ประเด็นที่ สสส. สร้างให้กับสังคมไทยตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมา

BIG CHANGE 01

จุดเริ่มต้น สสส. เส้นทางการเปลี่ยนภาษีบาปสู่การสร้างเสริมสุขภาพของไทย

IMPACT:
จุดเริ่มต้นการเกิดขึ้นของ สสส. เมื่อย้อนไป 20 ปีที่แล้ว ประเทศไทยได้มีการระดมพลังความคิดจากทุกภาคส่วน เพื่อเป้าหมายในการทำให้คนไทยมีสุขภาพที่ดีขึ้น โดยเริ่มจากความพยายามเปลี่ยนค่านิยมเรื่องการสูบบุหรี่ ซึ่งมี ศ.เกียรติคุณ นพ.ประกิต วาทีสาธกกิจ เลขาธิการมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ในสมัยนั้น เป็นผู้อยู่เบื้องหลังการผลักดันความสำเร็จในจุดนั้น ทำให้บุคลากรในแวดวงสุขภาพได้เริ่มศึกษาตัวอย่างองค์กรสุขภาพในประเทศออสเตรเลียและสหรัฐอเมริกาที่มีการเก็บภาษียาสูบ หรือที่เรียกกันว่า 'ภาษีบาป' (Sin Tax) และใช้มาเป็นแหล่งงบประมาณนวัตกรรม (Innovative Financing) ในการสนับสนุนและควบคุมโรค เมื่อได้ไอเดียดังกล่าวจึงมีการเสนอให้รัฐบาลไทยเรียกเก็บเงินภาษีบาป และต่อยอดกลายมาเป็น สสส. ตามพระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2544 ในที่สุด

FUTURE FORWARD:
ความยั่งยืนคือหัวใจสำคัญในการดำเนินงานของ สสส. ในอนาคต การจัดเก็บภาษีบาปจากผลิตภัณฑ์ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ซึ่งถือว่าเป็นเชื้อเพลิงในการทำงานหลักมาตลอด 20 ปี ในทิศทางข้างหน้า สสส. ยังคงมุ่งมั่นสร้างความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ส่งผลเสียต่อสุขภาพของคนไทย เพื่อเป็นการเติมช่องว่างในการจัดการกลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ช่วยลดปัญหาการขาดแคลนงบประมาณด้านสร้างเสริมสุขภาพให้ลดลง เพื่อสร้างสังคมสุขภาวะในประเทศไทยอย่างยั่งยืน

BIG CHANGE 02

สร้างสังคมไทยสู่การรวมพลัง สร้างสรรค์สุขภาวะ

IMPACT:
หัวใจสำคัญของความสำเร็จในการทำงานของ สสส. คือการขับเคลื่อนประเด็นสุขภาพ ผ่านการทำงานร่วมกันทุกภาคส่วนแบบ Multi-sectoral ทั้งภาคประชาชน ภาควิชาการ ไปจนถึงภาครัฐ เอกชน และท้องถิ่น ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่สร้างให้เกิดความเข้มแข็งในการทำงานขึ้น เกิดการเชื่อมโยงสานพลังภาคีเครือข่าย จนทำให้เกิดการเชื่อมโยง สานพลังภาคีเครือข่าย จนทำให้เกิดการขับเคลื่อนสุขภาวะมาอย่างยั่งยืนกว่า 20 ปี โดยที่ผ่านมา สสส. ทำหน้าที่เป็นดั่ง Innovative Enabler เหมือนกับน้ำมันหล่อลื่นที่ช่วยให้ฟันเฟืองต่าง ๆ ทำงานได้อย่างลื่นไหล รวมทั้งยังวางบทบาทในการเป็น Incubator ที่ทำหน้าที่บ่มเพาะและสนับสนุนภาคีเครือข่ายจากภาคส่วนต่าง ๆ อย่างเข้มแข็ง ขยายผลขับเคลื่อนการทำงานด้านสุขภาพได้ไกลมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ สสส. ยังทำหน้าที่สานพลังร่วมสร้างนวัตกรรมสุขภาวะ ผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืน ซึ่งต้องถือว่า สสส. เป็นองค์กรต้นแบบที่ทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายได้อย่างดีเยี่ยม

FUTURE FORWARD:
การทำงานสนับสนุนร่วมกับภาคีเครือข่ายยังคงเป็นหัวใจสำคัญที่ สสส. ยึดถือเอาไว้เป็นสำคัญ การสนับสนุน บ่มเพาะ เชื่อมโยง ยังคงเป็นรูปแบบการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และถือเป็นต้นทุนสำคัญในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในวันข้างหน้า

BIG CHANGE 03

สร้างองค์กรให้ยืดหยุ่น คล่องตัว สามารถขับเคลื่อนสุขภาวะในทุกวิกฤต

IMPACT:
สสส. เป็นองค์กรที่ผ่านอุปสรรคและวิกฤตใหญ่ ๆ มาพร้อมกับประเทศไทยหลายครั้งหลายครา ไม่ว่าจะเป็นภัยพิบัติคลื่นยักษ์สึนามิปลายปี 2547 การแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดนกระหว่างปี 2546-2549 วิกฤตการณ์ทางการเมืองไทยในช่วงปี 2548-2553 มหาอุทกภัยในปี 2554 รวมถึงช่วงเวลาปัจจุบันที่เรากำลังเผชิญวิกฤตโควิด-19 ตลอดเวลาที่ผ่านมา สสส. มีความเชื่อว่าวิกฤตที่อุบัติขึ้นใหม่ทุกครั้ง ไม่สามารถแก้ไขปัญหาด้วยวิธีคิดและรูปแบบการทำงานแบบเดิม ๆ ที่ผ่านมา องค์กรแห่งนี้จึงได้มีการออกแบบการทำงานให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว สามารถปรับเปลี่ยนการทำงานได้อย่างรวดเร็ว พร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ผลักดันการสร้างเสริมสุขภาวะในเมืองไทยให้สามารถเดินต่อไปได้โดยไม่สะดุด

FUTURE FORWARD:
การเรียนรู้ในวิกฤตเพื่อปรับตัวเป็นคุณสมบัติสำคัญที่องค์กรอย่าง สสส. ยังคงรักษาไว้ การสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ จากการร่วมมือทำงานกับภาคีเครือข่ายที่แข็งแรงจะทำให้ สสส. สามารถเดินทางต่อไปในเส้นทางสร้างเสริมสุขภาวะในอนาคตได้อย่างมั่นคง

BIG CHANGE 04

พิสูจน์ความสำเร็จ สู่การเป็นองค์กรสร้างเสริมสุขภาพชั้นนำระดับโลก

IMPACT:
ตลอด 20 ปีที่ผ่านมา ความสำเร็จในการสร้างเสริมสุขภาพของ สสส. ได้รับการยอมรับในระดับโลก ผ่านการร่วมมือทำงานร่วมกับภาคียุทธศาสตร์ระดับนานาชาติมาโดยตลอด ทั้งการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ระดมความคิดต่อยอดการพัฒนางานให้กับนานาชาติพันธมิตร ซึ่งสร้างผลดีกับทั้งคนไทยและผู้คนทั่วโลก ซึ่งโมเดลการทำงานที่ สสส. ได้รับการยอมรับ ตัวอย่างเช่น สสส. คือองค์กรแรกในเอเชีย ที่เปลี่ยนภาษีบาปนำมาสร้างนวัตกรรมทางการเงินการคลังที่ยั่งยืนเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ (Innovative and Sustainable Financing Mechanism for Health Promotion) และได้ร่วมมือกับองค์การอนามัยโลกเป็นองค์กรพี่เลี้ยงแก่ประเทศอื่น ๆ ที่สนใจโมเดลดังกล่าวอีกด้วย รวมถึงในปี 2564 สสส. ได้รับรางวัลเนลสันแมนเดลาด้านการสร้างเสริมสุขภาพ (WHO - Nelson Mandela Award for Health Promotion) จากการสนับสนุนโครงการส่งเสริมสุขภาพกว่า 3,000 โครงการต่อปี ซึ่งนี่เป็นเพียงส่วนหนึ่งที่ยืนยันการเป็นองค์กรสร้างเสริมสุขภาพชั้นนำระดับโลกของ สสส.

FUTURE FORWARD:
สสส. คาดหวังว่าโมเดลการดำเนินงานตลอด 20 ปีที่ผ่านมา จะเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างแรงบันดาลใจ และส่งต่อไอเดียการทำงานให้กับนานาประเทศ ที่สนใจอยากสร้างองค์กรนวัตกรรมเพื่อสุขภาพขึ้นมาเช่นเดียวกัน เพราะในโลกอนาคตเส้นแบ่งของภาษาและดินแดนจะพร่าเลือนไปเรื่อย ๆ การส่งต่อความรู้และแรงบันดาลใจให้กันไปมาเช่นนี้ จะสร้างโลกที่ผู้คนมีสุขภาพดียิ่งขึ้นในอนาคตอย่างแน่นอน

BIG CHANGE 05

เปลี่ยนแปลงสังคมไทย สร้างวัฒนธรรมต่อต้านภัยบุหรี่

IMPACT:
สสส. เป็นส่วนหนึ่งในการสนับสนุนยุทธศาสตร์ MPOWER ขององค์การอนามัยโลก ที่เป็นเหมือน

เครื่องมือชี้วัดการควบคุมยาสูบในประเทศต่าง ๆ ซึ่ง สสส. ร่วมกับคณะกรรมการควบคุมการบริโภคยาสูบแห่งชาติ (คบยช.) และกระทรวงสาธารณสุข เพื่อออกยุทธศาสตร์การควบคุมยาสูบแห่งชาติมาถึง 3 ฉบับ ตลอด 20 ปี ซึ่งมีมาตรการควบคุมยาสูบที่ครอบคลุมปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมปลอดควันบุหรี่ รวมทั้งส่งเสริมการเลิกใช้ ปรับปรุงกฎหมายกำหนดให้ที่สาธารณะและที่ทำงานทุกแห่งปลอดควันบุหรี่ 100% จากการผลักดันอย่างต่อเนื่องในที่สุดก็เกิด 'พ.ร.บ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560' ที่ปรับปรุงกฎหมายฉบับเดิมให้ตอบโจทย์ปัญหาในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น เป็น พ.ร.บ. ใหม่ที่มีความเข้มข้นในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดบุหรี่มากยิ่งขึ้น และครอบคลุมถึงการรับมือกลยุทธ์ทางการตลาดของอุตสาหกรรมยาสูบอีกด้วย

FUTURE FORWARD:

เป้าหมายในอนาคตของ สสส. คือการลดจำนวนผู้สูบบุหรี่ไม่เกิน 15% ภายในปี 2568 เพื่อให้สอดรับกับเป้าหมายแผนยุทธศาสตร์การควบคุมยาสูบแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2565-2570 ซึ่งต้องผ่านการทำงานบนความท้าทายในหลากหลายด้านไปพร้อม ๆ กัน ไม่ว่าจะเป็นการบริหารจัดการนโยบาย การสร้างกระบวนการที่เข้มแข็งในการควบคุมยาสูบทั้งในระดับท้องถิ่นไปจนระดับชาติ ผ่านการสร้างเครื่องมือและเครือข่ายภาคีรุ่นใหม่ เพื่อสร้างสุขภาพคนไทยให้แข็งแรงยิ่งขึ้นในอนาคต

BIG CHANGE 06

สร้างค่านิยมใหม่ในสังคมไทย ลด ละ เลิก การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

IMPACT:

นับตั้งแต่จัดตั้ง สสส. ทำให้เกิดการขับเคลื่อนด้านการศึกษาวิจัยสภาพปัญหา และผลักดันนโยบายสำคัญที่เกี่ยวข้อง อย่างการห้ามโฆษณาแอลกอฮอล์ การผลักดันให้เกิด พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 สนับสนุนการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายและทางสังคมต่าง ๆ เพื่อลดการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรณรงค์สร้างกระแสสังคมโดยเฉพาะบทบาทของภาคประชาสังคม เช่น สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า มูลนิธิหญิงชายก้าวไกล เครือข่ายเยาวชน มูลนิธิเมาไม่ขับ เครือข่ายลดอุบัติเหตุ เครือข่ายด้านศาสนา เครือข่ายด้านสุขภาพต่าง ๆ รวมไปถึงการสร้างค่านิยมใหม่ งานบุญประเพณีและเทศกาลปลอดเหล้า จากการร่วมผลักดันของ สสส. และภาคีเครือข่าย ส่งผลให้ตลอดเวลา 10 ปีที่ผ่านมา สถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของคนไทยมีแนวโน้มลดลง

FUTURE FORWARD:

การผลักดันในประเด็นปัญหาสุขภาพจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ยังคงเป็นงานระยะยาวที่ สสส. ยังต้องทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ค่านิยมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประเทศไทยลดลงมากยิ่งขึ้น มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างยั่งยืน เดินหน้าประเทศไทยสู่การมีพื้นที่ปลอดเหล้าและเป็นสังคมไร้แอลกอฮอล์ที่เข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

BIG CHANGE 07

รณรงค์สร้างความปลอดภัยบนท้องถนน

IMPACT:

สสส. รณรงค์สร้างความปลอดภัยทางถนนมาอย่างยาวนาน ซึ่งจากข้อมูลองค์การอนามัยโลกในปี 2561 คนไทยเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนปีละกว่า 22,491 คน และสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) รายงานว่าในปี 2554-2556 มูลค่าเสียหายทางเศรษฐกิจจากอุบัติเหตุสูงถึง 545,435 ล้านบาทต่อปี ทำให้ประเทศไทยมีอัตราเสียชีวิตทางถนนสูงติดอันดับโลก จึงเป็นโจทย์ใหญ่ของ สสส. ที่ให้ความสำคัญกับการสร้างความปลอดภัยทางถนนและมุ่งลดการบาดเจ็บและเสียชีวิตจากอุบัติเหตุผ่านยุทธศาสตร์ 5E คือการบังคับใช้กฎหมาย (Enforcement) การให้ข้อมูลความรู้ การสื่อสาร

ประชาสัมพันธ์ (Education) วิศวกรรมจราจร (Engineering) การจัดระบบบริการฉุกเฉิน (EMS) และการประเมินผล (Evaluation) โดย สสส. ร่วมสร้างความร่วมมือในการลดอุบัติเหตุทางถนนตั้งแต่ระดับชาติถึงท้องถิ่น อีกทั้งยังสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาฐานข้อมูลที่สำคัญด้านสถิติและป้องกันอุบัติเหตุทางถนน

FUTURE FORWARD:

ความท้าทายในอนาคตของ สสส. คือการแก้ปัญหาอุบัติเหตุทางถนนอย่างยั่งยืน และสามารถลดอุบัติเหตุทางถนนของประเทศได้มากยิ่งขึ้น โดยการทำงานซึ่งอาศัยงานวิจัยมาปรับใช้เพื่อสร้างนวัตกรรม นำเทคโนโลยีมาผสมเข้ากับการบังคับใช้กฎหมาย รวมไปถึงการรณรงค์ผ่านโครงการ 'ตำบลรวมพลัง' ที่หากทุกตำบลสามารถลดการเสียชีวิตได้แค่หนึ่งราย จะสามารถช่วยลดตัวเลขผู้เสียชีวิตได้ถึง 7,000 รายต่อปี และทำให้ภาพรวมของปัญหาทางถนนของประเทศไทยดีขึ้นในอนาคต

BIG CHANGE 08

พัฒนาระบบอาหารเพื่อสุขภาวะ เพื่อสุขภาพดีที่ยั่งยืน

IMPACT:

ปัญหาด้านระบบอาหารและเกษตรกรรมของประเทศไทยมีความซับซ้อนอย่างมากในช่วงเวลาที่ผ่านมา ทั้งปัญหาความเหลื่อมล้ำ ปัญหาความยากจนและหนี้สินของเกษตรกร ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรมลง ไปจนถึงการใช้สารเคมีปริมาณมากที่เรียกว่าติดอันดับ 5-6 ของโลก ส่งผลต่อความมั่นคงทางอาหาร และสุขภาพของคนไทยที่บริโภคอาหารทุก ๆ วัน ซึ่งปัญหาสารเคมีตกค้างในอาหารเป็นสาเหตุของโรคมะเร็ง เนื้องอก โรคหัวใจ ซึ่งทำให้คนไทยเสียชีวิตจากโรคกลุ่มดังกล่าวซึ่งมีสาเหตุจากสารเคมีมากขึ้นเป็น 2 เท่าในช่วงปี 2537-2559 ยังไม่รวมถึงพฤติกรรมของผู้คนในปัจจุบันที่นิยมการบริโภคอาหารสำเร็จรูปและอาหารจานด่วนมากขึ้นเรื่อย ๆ สสส. จึงได้สนับสนุนการศึกษาวิจัย พัฒนาองค์ความรู้ การรณรงค์สื่อสารให้เข้าใจได้ง่ายและชัดเจนในเรื่องความรอบรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy) และทักษะในการบริโภคอาหารสุขภาวะ (Life Skills) และการใช้วิถีชีวิตที่มีสุขภาวะ (Well-being) รวมทั้งการร่วมมือทำงานกับภาคีเครือข่ายจำนวนมากเพื่อพัฒนาระบบอาหารที่ยั่งยืน

FUTURE FORWARD:

การเปลี่ยนแปลงระบบอาหารเพื่อสุขภาวะให้เป็นผลสำเร็จ ย่อมมีความท้าทายในหลากหลายประเด็นที่ต้องจัดการ สสส. มีความเข้าใจความท้าทายและข้อจำกัดในแต่ละบริบทพื้นที่ มีการวางแผนดำเนินงานขับเคลื่อนทั้งระยะสั้นและระยะยาว โดยคาดหวังให้เกิดระบบอาหารเพื่อสุขภาวะให้เกิดขึ้นได้จริง

BIG CHANGE 09

จุดกระแสกิจกรรมทางกาย เพื่อวิถีชีวิตสุขภาวะคนไทย

IMPACT:

ประเทศไทยเริ่มมีการเสริมสร้างกิจกรรมทางกายมาตั้งแต่ปี 2542 และมีการจัดตั้งกองออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ตั้งแต่เวลานั้น แต่ว่าความหมายของการดูแลสุขภาพทางกายได้เปลี่ยนไป หลังจากที่องค์การอนามัยโลกได้ให้นิยามกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันของเรารวมเข้าไปอยู่กับการออกกำลังกาย ซึ่งเรียกว่า 'กิจกรรมทางกาย (Physical Activity)' สสส. จึงได้มีการผลักดันการสื่อสารให้ประชาชนได้เข้าใจคำนี้มากยิ่งขึ้น โดยรณรงค์ผ่านวิธีคิดแบบการตลาดเพื่อให้ข้อมูลต่าง ๆ ไปได้ไกลมากยิ่งขึ้น ซึ่งผลดีที่เกิดขึ้นคือคนไทยหันมาดูแลสุขภาพผ่านการขยับร่างกายมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเดิน วิ่ง หรือปั่นจักรยาน ทำให้ประหยัดงบประมาณค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล สามารถช่วยลดมลภาวะจากการใช้ระบบขนส่งสาธารณะ รวมถึงการตื่นตัวเรื่องพื้นที่สีเขียวและพื้นที่สาธารณะมากยิ่งขึ้น

RUN FOR NEW LIFE
16-1160
1205
1399
1398
379

การตั้งครรภ์
ในวัยรุ่น

มาสร้างองค์กร
แห่งความสุข
กันเถอะ
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
APPY MNRE

FUTURE FORWARD:
ความสำเร็จในการผลักดันการเข้าใจความหมายของ ‘กิจกรรมทางกาย’ ที่มีนิยามกว้างกว่าแค่เรื่องการออกกำลังกายของ สสส. และเครือข่าย ยังอยู่ในระหว่างเส้นทางเท่านั้น เพราะปลายทางที่ สสส. คาดหวังไว้ คือการคนไทยทุกคนมีกิจกรรมทางกายที่เพียงพอ เพื่อทำให้ทั้งสุขภาวะทางกาย ใจ สังคม และปัญญาของคนไทยยั่งยืน

BIG CHANGE 10

เปิดใจ รับรู้ ป้องกัน แก้ไข ปัญหาสุขภาวะทางเพศ

IMPACT:
แม้ในอดีตเรื่องเพศจะเป็นเรื่องที่คนไทยไม่กล้าพูด และให้ความรู้กันอย่างตรง ๆ มากสักเท่าไร แต่ปัญหาทางเพศเป็นปัญหาใหญ่ในสังคมไทยอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการตั้งครรภ์ไม่พร้อม การติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การใช้ความรุนแรง การล่วงละเมิดทางเพศ ไปจนถึงการยุติการตั้งครรภ์ ที่ผ่านมา สสส. ทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายที่เชี่ยวชาญด้านสุขภาวะทางเพศ สนับสนุนการพัฒนาเผยแพร่ความรู้ รวมไปถึงการพัฒนาระบบช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้ประสบปัญหาทางเพศ ซึ่งมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอตั้งแต่ปี 2555 จนถึงปัจจุบัน และร่วมผลักดันให้เกิด พ.ร.บ.การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 เพื่อให้วัยรุ่นมีความรู้ด้านเพศวิถีศึกษา มีทักษะชีวิตที่ดี สามารถเข้าถึงบริการอนามัยเจริญพันธุ์ที่เป็นมิตร เป็นส่วนตัว รักษาความลับ และได้รับสวัสดิการสังคมอย่างเสมอภาค

FUTURE FORWARD:
สสส. ยังคงมุ่งมั่นสร้างเสริมสุขภาวะทางเพศในอนาคต ให้ครอบคลุมไปถึงกลุ่มผู้เปราะบางในสังคม เช่น กลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTIQN+) รวมทั้งมีการทำงานพัฒนาระบบ e-Learning เพื่อสร้างผู้เชี่ยวชาญเรื่องเพศวิถีศึกษาและทักษะชีวิตให้มากขึ้น ปัจจุบันมีคุณครูที่เข้ามาลงทะเบียนเรียนแบบออนไลน์แล้วเกือบ 40,000 คน และในอนาคตจะมีการนำหลักสูตรไปเผยแพร่ให้บุคลากรครูในสังกัดอื่น ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการด้วย

BIG CHANGE 11

ตำบลสายพันธุ์ใหม่ ชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็งทั่วไทย สู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

IMPACT:
ภารกิจหลักอย่างหนึ่งของ สสส. ที่ผ่านมา และเป็นหัวใจสำคัญของความสำเร็จที่เกิดขึ้นในการทำงานด้านสุขภาพ คือการสานพลังเครือข่ายภาคีจากทั่วประเทศ โดยเจตนารมณ์ที่ สสส. ยึดถือมาตลอดคือ ‘การมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่ไม่ใช่สุขภาพโดยตรงเข้ามาจัดการกับสุขภาพ’ (Engage non health sectors to address health) เพื่อพัฒนาความสามารถของชุมชนในการสร้างเสริมสุขภาพ โดยมีเป้าหมายในการสร้าง ‘ตำบลสายพันธุ์ใหม่’ ซึ่งมีองค์ประกอบคือชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่ ชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง และชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็ง ซึ่งเป็นเหมือนการสร้างฐานพีระมิดของประเทศไทยให้แข็งแรง ซึ่งเมื่อฐานล่างแข็งแรงก็จะสามารถต่อเติมให้สูงขึ้นไปเรื่อย ๆ อย่างแข็งแรงได้ เช่น การสร้างกลไกการพัฒนาพื้นที่ สนับสนุนการพัฒนาระบบฐานข้อมูลตำบลสุขภาวะ หรือแม้แต่พัฒนารูปแบบการทำงานในลักษณะเครือข่ายร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ท้องที่ องค์กรชุมชน และหน่วยงานรัฐในท้องที่

FUTURE FORWARD:
จุดแข็งสำคัญของ ‘ตำบลสายพันธุ์ใหม่’ คือความสามารถในการปรับตัวเตรียมพร้อม เพื่อรับมือกับวิกฤตและความเปลี่ยนแปลงด้านสุขภาพที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ในอนาคต สสส. ยังคงมุ่งเป้าในการพัฒนาชุมชนให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงที่เรียกว่า ‘วิถีใหม่ของชุมชนท้องถิ่น’ (Transformative Community) ซึ่งสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนการปฏิรูปประเทศ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ของประเทศไทยในอนาคต

BIG CHANGE 12

องค์กรแห่งความสุข ยกระดับคุณภาพชีวิตคนไทยในที่ทำงาน

IMPACT:
คนไทยส่วนใหญ่ใช้เวลากับการทำงานกว่า 8 ชั่วโมงต่อวัน สถานที่ทำงานหรือออฟฟิศ เปรียบเสมือนบ้านหลังที่สองของผู้คน คุณภาพชีวิตในช่วงเวลาที่เราอยู่ในที่ทำงานเรียกว่าเป็นครึ่งหนึ่งของชีวิตที่กำหนดความสุขของผู้คนเลยก็ว่าได้ สสส. เล็งเห็นความสำคัญตรงจุดนี้ และให้ความสำคัญในการรณรงค์สร้างให้ที่ทำงานเป็น ‘องค์กรสุขภาวะ’ (Happy Workplace) ที่มีผลดีต่อสุขภาพของคนวัยทำงานผ่านแนวทาง Healthy Workplace Framework ขององค์การอนามัยโลก ใน 8 มิติ (Happy 8) อย่าง Happy Body สร้างสุขภาพแข็งแรงทั้งกายและใจ Happy Heart สร้างสัมพันธ์ที่ดีในการทำงาน Happy Brain พัฒนาความรู้ในการใช้ชีวิตและทำงาน Happy Relaxation ลดความเครียดในการทำงานและการดำเนินชีวิต Happy Soul ใช้หลักคุณธรรม จริยธรรมในการทำงานและการใช้ชีวิต Happy Money บริหารจัดการการเงินของตนเองและครอบครัว Happy Family มีครอบครัวที่อบอุ่นและมั่นคง Happy Society ร่วมกันสร้างสังคมที่ดีในและนอกที่ทำงาน ซึ่งสร้างความตื่นตัวให้สังคมหันมาให้ความใส่ใจสุขภาวะในที่ทำงานอย่างมาก

FUTURE FORWARD:
การผลักดันสร้างองค์กรสุขภาวะยังคงเป็นเป้าหมายสำคัญต่อไปในการทำงานของ สสส. เพื่อขับเคลื่อนประเทศให้พร้อมรับความท้าทายทางเศรษฐกิจในอนาคต ความสุขและสุขภาพที่ดีของคนทำงานเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องให้ความใส่ใจ

BIG CHANGE 13

ใส่ใจสุขภาวะเด็กและเยาวชน สร้างการเรียนรู้และพัฒนาการที่สมวัย

IMPACT:
เด็กคือทรัพยากรที่มีคุณค่ามากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการพัฒนาและการดูแลสุขภาพ งานวิจัยระบุว่า การลงทุนในเด็กเล็กจะได้ผลกลับคืนมาถึง 7 เท่า รวมถึงในเรื่องของสุขภาพ ถ้าดูแลแต่เนิ่น ๆ ก็สามารถลดภาระค่ารักษาพยาบาลได้มหาศาล ซึ่งหัวใจสำคัญในการพัฒนาเด็ก คือเรื่องของการสร้างเสริมศักยภาพของครอบครัวและชุมชน สสส. ให้ความสำคัญกับประเด็นดังกล่าวผ่านการสนับสนุนโครงการต่าง ๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ การสร้างนวัตกรรมที่เกี่ยวข้อง การผลักดันนโยบาย ไปจนถึงการสร้างความรู้ความเข้าใจ เพื่อต้องการสร้างให้เด็กไทยแข็งแรงทั้งร่างกาย จิตใจ และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ เป็นแรงสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศต่อไปในอนาคต

FUTURE FORWARD:
สสส. และภาคีเครือข่ายยังคงเดินหน้าผลักดัน การเสริมสร้างสุขภาวะเด็กและเยาวชนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งหัวใจสำคัญในการทำงานตรงหน้าให้เข้มแข็งมากขึ้น คือต้องสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายจากทั่วประเทศ เพื่อส่งต่อองค์ความรู้และนวัตกรรมเพื่อสุขภาพยุคใหม่ ให้เข้าถึงเด็กและเยาวชนไปจนถึงครอบครัวและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องได้มากขึ้น

BIG CHANGE 14

ยกระดับคุณภาพชีวิต กลุ่มเปราะบางในสังคมไทย

IMPACT:
ปัญหาความเหลื่อมล้ำเป็นปัญหาหลักของประเทศไทยที่มีโจทย์มากมายให้ต้องจัดการในหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ชาติพันธุ์ ศาสนา ภาษา วิถีชีวิตทางเพศ สสส. ทำงานอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างเสริมสุขภาวะให้กลุ่มเปราะบางของสังคมเหล่านี้ ผ่านการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายและภาครัฐ เช่น การลงทะเบียนเพื่อพิสูจน์และพัฒนาสถานะบุคคล การสร้างกระบวนการเสริมสุขภาวะคนไร้บ้าน การจัดตั้งและพัฒนาล่ามชุมชน การสร้างทัศนคติเชิงบวกต่อคนไร้บ้านผ่านการสื่อสารหลายช่องทางเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ รวมไปถึงการพัฒนาศักยภาพเครือข่ายคนไร้บ้านและการสร้างอาชีพ ซึ่งอาศัยความร่วมมือทุกภาคส่วนในการพยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง

FUTURE FORWARD:
ตลอดการทำงานของ สสส. ที่ผ่านมา ประชากรกลุ่มเปราะบางในพื้นที่ต้นแบบ ได้รับการช่วยเหลือและได้โอกาสจำนวนมากจากการร่วมผลักดันของภาคีเครือข่ายที่ทำงาน จนสามารถได้รับการพิสูจน์สิทธิ ทำให้สามารถเข้าถึงบริการสาธารณะต่าง ๆ ได้มากขึ้น แต่ยังคงมีช่องว่างในการทำงานที่ต้องเติมเต็มจากการทำงานหนักอย่างต่อเนื่องสืบไป เพื่อให้ทุกคนมีโอกาสและมีชีวิตอย่างสมศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน

BIG CHANGE 15

รองรับสังคมสูงอายุ และยกระดับคุณภาพชีวิตคนพิการ

IMPACT:
ผู้สูงอายุและคนพิการมักเป็นกลุ่มประชากรที่ถูกละเลยจากสังคมอยู่เสมอ นอกจากนี้ สภาพแวดล้อมในประเทศไทยยังไม่เอื้อต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงวัยและคนพิการ ไม่ว่าจะเป็นผังเมือง ที่อยู่อาศัย หรือระบบคมนาคม สสส. ได้มีการผลักดันทั้งในเชิงสร้างความตระหนักรู้ถึงศักยภาพของ

ผู้สูงอายุและคนพิการ รวมทั้งผลักดันนโยบายที่ช่วยให้กลุ่มประชากรกลุ่มนี้สามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีคุณภาพมากขึ้น เช่น ผลักดันการพัฒนารูปแบบการจ้างงานคนพิการร่วมกับมูลนิธินวัตกรรมทางสังคม ให้เกิดการ 'จ้างงานเชิงสังคม' หรือการพัฒนาระบบรองรับสังคมสูงวัย โดยร่วมกับเครือข่ายแรงงานนอกระบบขับเคลื่อน พ.ร.บ.กองทุนการออมแห่งชาติ เพื่อสร้างหลักประกันทางรายได้ยามสูงวัย ซึ่งเป็นการทำงานที่มองสุขภาวะองค์รวมของสังคมที่คนทุกวัยและทุกกลุ่มควรจะได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง

FUTURE FORWARD:
การขับเคลื่อนผลักดันพัฒนาการสร้างเสริมสุขภาพของกลุ่มผู้สูงวัยและผู้พิการ เป็นบทเรียนสำคัญที่ยืนยันว่าเราสามารถดูแลประชากรทุกกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากมีการออกแบบและวางแผนให้ดี สสส. คาดหวังว่าในอนาคต ความสำเร็จจากการทำงานที่เกิดขึ้นจะขยายผลไปสู่การทำงานเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรกลุ่มเปราะบางหลาย ๆ กลุ่มได้

BIG CHANGE 16

สร้างความเข้มแข็ง
ในการคุ้มครองผู้บริโภค

IMPACT:
พฤติกรรมการบริโภคของผู้คนในยุคปัจจุบันมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นจากอิทธิพลของยุคดิจิทัล มีสินค้าและบริการจำนวนมากในตลาดและตลาดออนไลน์ที่ส่งผลเสียต่อสุขภาพเป็นอย่างมาก มีผู้บริโภคร้องเรียนเรื่องถูกเอารัดเอาเปรียบจากการค้าที่ไม่เป็นธรรม สสส. เห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าวและร่วมมือกับภาคีจัดทำแผนคุ้มครองผู้บริโภคใน 3 ด้านด้วยกัน คือการสร้างความเข้มแข็งด้านวิชาการ การเพิ่มศักยภาพกลไกคุ้มครองผู้บริโภคจากภาครัฐ และการเพิ่มความเข้มแข็งกลไกคุ้มครองผู้บริโภคภาคประชาชน ซึ่งช่วยให้กลไกคุ้มครองผู้บริโภคของประเทศเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น สร้างความตระหนักรู้ในสิทธิ และเท่าทันความเสี่ยงในสังคมปัจจุบันมากขึ้น

FUTURE FORWARD:
สสส. มีความมุ่งมั่นในการอุดช่องว่างของการคุ้มครองผู้บริโภคในอนาคตให้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งพร้อมปรับตัวเพื่อรองรับรูปแบบพฤติกรรมของผู้บริโภคในอนาคตที่จะเปลี่ยนแปลงไป โดยมุ่งให้มีระบบคุ้มครอง และให้ประชาชนได้เข้าใจสิทธิผู้บริโภคของตัวเอง

BIG CHANGE 17

ระบบสุขภาพอำเภอ สร้างสุขภาวะ
ระดับพื้นที่ทั่วประเทศไทย

IMPACT:
การผลักดัน 'สุขภาพดีถ้วนหน้า' (Health for All) ให้เกิดขึ้นจริง เป็นภารกิจใหญ่ที่ สสส. มุ่งเป้าพาประเทศไทยเดินทางไปให้ถึง หนึ่งในความพยายามสำคัญคือการริเริ่มระบบสุขภาพระดับอำเภอ โดยในปี 2555 สสส. ได้เริ่มต้นการสร้าง 'ระบบสุขภาพอำเภอ' ร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ริเริ่มโครงการ 'สารภีโมเดล' (Saraphi Health Model) ซึ่งเป็นการพัฒนาระบบบริการปฐมภูมิและระบบสุขภาพชุมชน อ.สารภี จ.เชียงใหม่ จนได้ข้อมูลสุขภาวะกว่า 26,000 ครัวเรือน ใน 12 ตำบล และทำให้โรงพยาบาลสารภีและ รพ.สต. สามารถวางแผนจัดการการรักษา การทำงานเชิงรุกต่าง ๆ ที่เหมาะกับบริบทชุมชนได้ ซึ่งเป็นตัวอย่างโมเดลสำคัญ แผนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพผ่านระบบบริการสุขภาพ สสส. จึงเป็นการขับเคลื่อนระบบบริการสุขภาพที่เปลี่ยนจาก 'เชิงรับ' เป็น 'เชิงรุก' สร้างโอกาสและความเป็นไปได้ใหม่ ๆ ให้การรักษาสุขภาพของคนไทย

FUTURE FORWARD:
สสส. ยังคงมองเป้าหมายในการสร้างระบบสุขภาวะถ้วนหน้าเป็นเป้าหมายใหญ่ที่ต้องพาประเทศไทยไปให้ถึง การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในการใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพจะยังคงทำงานผ่านการสนับสนุนระบบบริการสุขภาพระดับอำเภอให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งการสร้างระบบข้อมูลสุขภาพ เพิ่มองค์ความรู้ การสร้างนวัตกรรมสุขภาพใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้น รวมไปถึงนวัตกรรมสร้างเสริมสุขภาพที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งประชาชนจะได้ประโยชน์มากที่สุด

BIG CHANGE 18

ปลูกพลังปัญญา
สร้างจิตสำนึกใหม่สู่สังคม

IMPACT:
การทำงานด้านเพื่อสร้างเสริม 'สุขภาวะทางปัญญา' ในสังคมไทย เป็นงานสำคัญที่ สสส. และภาคีเครือข่ายให้น้ำหนักในการทำงานอย่างเข้มข้นเสมอมา มีการทำงานร่วมกันเพื่อสร้างระบบข้อมูล ข่าวสาร เพื่อเผยแพร่ทัศนคติ และ

ค่านิยมในสังคมเกี่ยวกับงานด้านสุขภาวะทางปัญญา ผ่านกระบวนการ RCN คือการวิจัย (Research) การสื่อสาร (Communication) และการเชื่อมประสาน (Networking) ส่งต่อเนื้อหาที่สามารถสร้างแรงบันดาลใจ รวมทั้งสร้างสิ่งแวดล้อมและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นการสร้างพื้นที่เรียนรู้สุขภาวะทางปัญญา สร้างสรรค์กิจกรรมพัฒนาจิตใจ ทั้งการสวดมนต์ทำสมาธิ งานศิลปะ ศึกษาธรรมชาติ สุขภาพองค์รวม รวมไปถึงกระบวนการจิตอาสา ซึ่ง สสส. ได้เสนอวาทกรรมใหม่ในเรื่องงานอาสาสมัครให้เป็นเรื่อง 'จิตอาสา' อีกด้วย

FUTURE FORWARD:
ความท้าทายในอนาคตของงานสร้างสุขภาวะทางปัญญาของ สสส. คือการขยายการตระหนักรู้และความเข้าใจให้เข้าถึงประชาชนทุกกลุ่มมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ทุกส่วนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน อีกทั้งเรื่องของสุขภาวะทางปัญญายังเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากในโลกยุคใหม่ ที่จะช่วยสร้างจิตสำนึกให้คนในสังคม ในโลกที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและซับซ้อนเช่นวันนี้

BIG CHANGE 19

สร้างสำนึกที่เท่าทันโลก ด้วยระบบนิเวศสื่อสุขภาวะ

IMPACT:
บทบาทของสื่อยังมีผลกระทบต่อสังคมในทุกยุคทุกสมัย ทั้งในโลกของสื่อเก่าหรือสื่อยุคใหม่ของโลกดิจิทัล ซึ่งบางมิติที่ส่งผลกระทบอาจจะเปลี่ยนแปลงไป แต่ในปัจจุบันถือเป็นปรากฏการณ์ 'เทคโนโลยีเปลี่ยนวิถีชีวิต' (Disruptive Technology) ที่ทุกคนเป็นทั้งผู้เสพและผู้ผลิตสื่อส่งต่อไปในเวลาเดียวกันด้วย ทำให้ ทุก ๆ คนในโลกออนไลน์มีโอกาสพบเจอเนื้อหาที่ทำลายสุขภาพจิตตลอดเวลา ทั้งข่าวปลอม/ข่าวลวง (Fake News) เนื้อหาที่สร้างความเกลียดชัง (Hate Speech) เนื้อหาด้านเพศ ลามก อนาจาร สสส. และภาคีเครือข่ายจึงมีความพยายามสร้าง 'ระบบนิเวศสื่อสุขภาวะ' (Healthy Media Ecosystem) ทั้งการให้ความตระหนักรู้เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เสพสื่อไปจนถึงการผลักดันนโยบายให้ประชาชนไทยก้าวสู่การเป็น 'พลเมืองดิจิทัล' ที่มีความเท่าทันสื่อและมีความรับผิดชอบต่อสังคมในเวลาเดียวกัน

FUTURE FORWARD:
กลไกสำคัญที่จะช่วยให้คนไทยก้าวสู่การเป็น 'พลเมืองดิจิทัล' ได้ คือการปลูกฝังสร้างเสริมทักษะ 'รอบรู้ด้านสุขภาพ' เพื่อที่ประชาชนจะได้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสื่อในปัจจุบัน บทบาทของ สสส. จะยังคงร่วมมือทำงานกับภาคีเครือข่ายเพื่อสร้างความรู้ และพัฒนานโยบายที่จะช่วยให้คนไทยเท่าทันสื่อมากยิ่งขึ้น

BIG CHANGE 20

งานสื่อสารสุขภาพยุคใหม่ เปลี่ยนพฤติกรรมผู้คนในวงกว้าง

IMPACT:
กลไกการตลาดเพื่อสังคม' (Social Marketing) คือเครื่องมือสำคัญที่ สสส. ใช้เพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพให้กับผู้คนในสังคมไทยมาตลอด 20 ปี ไม่ว่าจะเป็นการสร้างความตระหนักถึงภัยปัญหาของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การสูบบุหรี่ การบริโภคอาหารที่ไม่สมดุล ความปลอดภัยบนท้องถนน ไปจนถึงการจุดกระแสการออกกำลังกาย ทั้งหมดเหล่านี้ล้วนทำงานผ่านแนวคิด 'การสื่อสารงานสร้างเสริมสุขภาพ' ที่มุ่งสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ ให้ผู้คนตระหนักและเริ่มปรับพฤติกรรมของตัวเอง ซึ่งจากบทเรียนการทำงานที่ผ่านมา หัวใจการสื่อสารของ สสส. คือการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์การสื่อสารเพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน พร้อมกับการทำงานควบคู่ไปกับภาคีเครือข่ายที่ช่วยผลักดันนโยบายและความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ให้เกิดอย่างเป็นรูปธรรม

FUTURE FORWARD:
ความท้าทายเรื่อง 'การสื่อสาร' เป็นโจทย์ใหญ่ที่ สสส. ต้องเตรียมพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จากเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทำให้เกิดการสื่อสารและแพร่กระจายได้อย่างรวดเร็ว ทั้งในแง่ดีและไม่ดี การพัฒนาตัวเองในทุก ๆ วันคือทัศนคติสำคัญที่จะทำให้ สสส. สามารถเพิ่มองค์ความรู้และพัฒนานวัตกรรมเพื่อสุขภาพใหม่ ๆ เพื่อผลักดันประเด็นสุขภาพของประเทศไทยต่อไปในอนาคตได้

WHAT'S NEXT IN 10 YEARS

ความท้าทายในทศวรรษถัดไปของงานสร้างเสริมสุขภาพ

ในทศวรรษถัดไปความเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ล้วนทวีความรุนแรงและเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ความท้าทายในการสร้างเสริมสุขภาพของคนไทยย่อมมีโจทย์ต่าง ๆ มากมายที่รอให้จัดการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้มีการทบทวนบทเรียนบนเส้นทางสุขภาพที่เดินมาอย่างยาวนาน และกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ภายใต้ทิศทางในช่วงเวลา 10 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2565–2574)

ในขณะเดียวกันก็ได้คำนึงถึงความสอดคล้องของบริบททางสุขภาวะที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป และส่งผลต่อสถานการณ์ทางสุขภาพในปัจจุบัน ทั้งแนวโน้มของพฤติกรรมและสภาพแวดล้อมสำคัญที่อาจส่งผลต่อสุขภาพ ทั้งในมิติทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีอย่างรอบด้าน พร้อมกับรับฟังความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และภาคีเครือข่าย จนออกมาเป็นทิศทางการขับเคลื่อนงานสร้างเสริมสุขภาพในภาพรวม ที่ได้กำหนดเป้าหมายไว้อย่างชัดเจน และเราต้องก้าวไปให้ถึง ซึ่งจะมีประเด็นใดที่น่าสนใจบ้าง จะพาไปสำรวจความท้าทายในทศวรรษถัดไปกัน

ปัญหาการบริโภคยาสูบ

บุหรี่ทุกรูปแบบยังคงเป็นพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพที่ยังคงต้องให้ความสำคัญในทศวรรษถัดไป เพราะปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมกับทั้งตัวคนสูบและคนรอบข้าง ไม่ว่าจะเป็นควันบุหรี่มือหนึ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาระบบทางเดินหายใจ และทำให้เกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) เช่น โรคระบบหัวใจและหลอดเลือด โรคมะเร็ง โรคถุงลมปอดโป่งพอง ซึ่งโรค NCDs เป็นสาเหตุหลักของการเสียชีวิตของคนทั่วโลกกว่า 30% และในประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกปี โดยในช่วงเวลา 10 ปีที่ผ่านมา มีคนไทยเสียชีวิตเพิ่มขึ้นจาก 66% เป็น 76% เฉลี่ย 9,800 คนต่อปี

ความท้าทายที่จะเกิดขึ้นคือการป้องกันผู้บริโภคยาสูบหน้าใหม่ ลดผลกระทบของผู้คนจากการได้รับควันบุหรี่มือสอง ลดอัตราของผู้บริโภคยาสูบรายเดิมให้น้อยลง รวมไปถึงการพัฒนาศักยภาพของกลไกการควบคุมยาสูบ ซึ่งจะเป็นวิธีการแก้ปัญหาที่ยั่งยืนมากที่สุด

การบริโภคสุราและสิ่งเสพติด

เหล้าและสิ่งเสพติดยังคงเป็นสาเหตุสำคัญของการเกิดอุบัติเหตุ หรือแม้แต่โรค NCDs และปัญหาสุขภาพจิต ส่งผลต่อเนื่องไปถึงปัญหาความรุนแรงในครอบครัว หากมองในภาพรวม การปล่อยปัญหานี้ให้เรื้อรังเป็นการทำลายทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ นั่นคือ 'ทรัพยากรมนุษย์' ไม่ว่าจะเป็นเรื่องศักยภาพของแรงงานในระบบที่แย่ลง ต้นทุนในการรักษาบำบัดที่สูงขึ้น

ความท้าทายในการลดอัตราการดื่มจึงเป็นประเด็นสำคัญ ซึ่งหัวใจหลักในการขับเคลื่อนงานอยู่ที่การป้องกันนักดื่มหน้าใหม่ ร่วมสร้างวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมปลอดเหล้า ส่งเสริมศักยภาพกลไกการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งป้องกันและควบคุมสิ่งเสพติดอื่น ๆ

01

"ตลอดมา สสส. มีต้นทุนการทำงานอยู่ระดับหนึ่งแล้ว ต่อจากนี้จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเร่งทำงานใน 3 ส่วนสำคัญ ส่วนที่ 1 การทบทวนเชิงประเมินยุทธศาสตร์การทำงานที่ผ่านมาเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมบนสภาวะปัจจุบัน ส่วนที่ 2 การพัฒนาศักยภาพบุคลากรทั้งภายในและภาคีเครือข่าย โดยเฉพาะการสรรหา Young Generation ที่จะเป็นเลือดใหม่มาร่วมสานต่อ ต่อยอดการทำงานอย่างต่อเนื่อง และส่วนที่ 3 คือการมองหาสาเหตุสำคัญใหม่ ๆ ที่มีผลต่อการลดทอนสุขภาวะของคนในแต่ละช่วงวัย เพื่อมุ่งสู่การป้องกันแก้ไขที่เหมาะสมตามบริบทปัจจุบัน"

รุ่งอรุณ ลิ้มฟหะภัณ
ผู้อำนวยการสำนักสนับสนุนการควบคุมปัจจัยเสี่ยงทางสังคม, รก.ผู้อำนวยการสำนักสนับสนุนการควบคุมปัจจัยเสี่ยงหลัก สสส.

02

"การทำงานเพื่อควบคุมปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพถือเป็นพันธกิจที่สำคัญของ สสส. โดยเฉพาะในประเด็นที่กำลังถาโถมต่อชีวิตอย่างรุนแรง เช่น ปัญหาสุขภาพจิต ที่การแพร่ระบาดของโควิด-19 และโรคอุบัติใหม่อื่น ๆ ได้ส่งผลกระทบที่สำคัญ เช่น อาการเจ็บป่วย การถดถอยทางเศรษฐกิจ วิถีชีวิตรูปแบบใหม่ ไม่ว่าจะเป็นการใช้ชีวิตในครอบครัว การเรียน การทำงาน ฯลฯ ที่สร้างความเครียด ความกังวล ความรู้สึก 'ไม่โอเค' กลายเป็นมลพิษทางใจและบั่นทอนพวกเราทุกคน ยุทธศาสตร์สำคัญในการควบคุมปัจจัยเสี่ยงเหล่านี้คือการสนับสนุนให้เกิดทุนพลังใจทางบวก ที่เน้นให้เกิดการใช้ชีวิตอย่างมีความหวัง มีการมองโลกในแง่ดี มีพลังอึด ฮึดสู้ รวมทั้งต้องมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองที่จะสั่งสมพลังเพื่อสร้างให้เกิดปัญญา อารมณ์ดี มีความสุขในการแก้ปัญหาชีวิตในวันที่ 'ไม่โอเค' รวมทั้งส่งเสริมการเข้าถึงบริการสุขภาพจิตต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการและวิถีชีวิต"

ชาติวุฒิ วังวล
ผู้อำนวยการสำนักสนับสนุนการควบคุมปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพ สสส.

03

"ระบบบริการสุขภาพทั้งในปัจจุบันและอนาคตต้องเผชิญความท้าทายกับสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ประชาชนรับข้อมูลข่าวสารที่ถาโถมทั้งจริงเท็จ เทคโนโลยีดิจิทัลมีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันและบริการสุขภาพอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โครงสร้างประชากรที่เป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ สภาวะโลกร้อนและปัญหาสิ่งแวดล้อม ส่งผลต่อทิศทางความต้องการบริการและอัตรากำลังของบุคลากรสุขภาพที่ไม่สมดุลกัน ดังนั้น ระบบบริการสุขภาพต้องปรับเปลี่ยนบทบาทให้มุ่งเน้นการสร้างเสริมสุขภาพทั้งระดับบุคคล ระดับครอบครัว ตลอดจนชุมชนจริงและชุมชนเสมือน จึงจำเป็นต้องพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ ที่ตอบสนองความต้องการด้านสุขภาพที่หลากหลาย"

พญ.ขจีรัตน์ ปรักเอโก
ผู้อำนวยการสำนักสนับสนุนการพัฒนาระบบสุขภาพ สสส.

04

"หลายปีที่ผ่านมาทีมส่งเสริมสุขภาวะองค์กรได้ทุ่มเทกับการสร้างเครือข่ายเป็นจำนวนมาก ซึ่งเราจะสานต่อจากสิ่งที่ทำ และจะปรับแนวทางให้ตอบโจทย์ใหม่ ตามบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงในอัตราเร่งอยู่ตลอด เส้นทางจากนี้ก็จะปรับการวางแผนทำงานเพื่อให้ตอบโจทย์ยุทธศาสตร์ 10 ปี ได้แก่ Effectiveness ปรับการวางแผนการงาน ทำให้สร้างผลกระทบที่ตอบโจทย์ตรงขึ้น มากขึ้น ไวขึ้น ด้วยทรัพยากรที่น้อยลง Partnership Model Development ขยายเครือข่ายไปในทุกภาคส่วนที่เป็นองค์กรหลัก ทั้งเชิงปริมาณ คุณภาพ และความยั่งยืน และสุดท้าย Leveraging การวัดผล ขยายผล การต่อยอด และการนำแนวทางทางใหม่ ๆ มาใช้ เพื่อผลักดันผลลัพธ์ที่จับต้องได้ในด้านความสุขส่วนบุคคล องค์กร และสังคมไทย ในทุกมิติของ Happy 8"

พงษ์ศักดิ์ ธงรัตนะ
ผู้อำนวยการสำนักสนับสนุนสุขภาวะองค์กร สสส.

05

"ด้วยบทบาทของ ThaiHealth Academy เราถือเป็นน้องใหม่ของ สสส. ที่มิได้ขับเคลื่อนงานสร้างเสริมสุขภาวะเชิงรุกเหมือนกับส่วนงานอื่น ๆ ใน สสส. แต่เราทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของบุคคลด้านการสร้างเสริมสุขภาพให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในทศวรรษหน้า ThaiHealth Academy จึงมุ่งมั่นที่จะทำหน้าที่หนุนเสริมภาคีเครือข่ายองค์กรภาคสังคม ภาครัฐ และภาคเอกชน พัฒนาศักยภาพของบุคคลด้านการสร้างเสริมสุขภาพ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานของ สสส. หรือบุคคลที่มีความรู้หรือประสบการณ์ด้านการสร้างเสริมสุขภาพ เปิดพื้นที่เรียนรู้ สร้างกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ขยายฐานผู้รับประโยชน์ สอดรับกับเทคโนโลยีในอนาคต และพร้อมที่จะก้าวไปพร้อมกัน เพราะเราคือคำตอบของการเรียนรู้ด้านสุขภาวะเพื่อทุกคน"

รศ.ดร.นพ.นันทวัช สิทธิรักษ์
ผู้อำนวยการสถาบันการเรียนรู้การสร้างเสริมสุขภาพ สสส.

06

"ความท้าทายต่อสังคมไทยในเวลานี้คือทำอย่างไรให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เราสร้างทางเลือก กระตุ้นให้เข้าใจและตื่นตัว แต่ปัญหาคือในกลุ่มวัยรุ่นหรือกลุ่มคนอายุยังน้อยจะไม่ตระหนักถึงสุขภาพมากนัก เพราะเป็นวัยที่มีพลัง แข็งแรง ชอบความท้าทาย หรือแม้แต่ในกลุ่มคนวัยทำงานก็ตาม ทุกคนไม่ชอบให้ใครมาสั่งหรือบังคับ การดูแลสุขภาพที่ยั่งยืนจะเกิดขึ้นจากความยินดีของบุคคลที่ต้องการปรับเปลี่ยนด้วยตัวเอง ดังนั้นเราจึงต้องค่อย ๆ โน้มน้าวให้เขาปรับเปลี่ยนใช้เหตุผล ข้อมูลวิชาการ พฤติกรรมเชิงสังคม สภาพแวดล้อมรอบตัว ค่อย ๆ ปรับ ค่อยสร้าง ๆ 'ไม่มีทางที่วันเดียวจะเปลี่ยนโลกได้' ฉันใดก็ฉันนั้น แต่หากทุกคนเข้าใจ มีเป้าหมายเดียวกัน ก็ต้องช่วยกันผลักดัน สนับสนุนให้สุขภาวะที่ดีเกิดขึ้น"

ภาสวรรณ สังฆสุบรรณ์
ผู้อำนวยการศูนย์กิจการสร้างสุข (Sook Enterprise) สสส.

ภาวะขาดและเกินของโภชนาการ

ประเด็นเรื่องอาหารนั้นสะท้อนปัญหาใหญ่ในสังคมได้อย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาความเหลื่อมล้ำ พัฒนาการของแต่ละช่วงวัย และปัญหาสุขภาพอื่น ซึ่งอาจนำไปสู่ปัญหาสุขภาพที่เรื้อรัง

การแก้ไขปัญหาดังกล่าวในระยะยาวคือการเพิ่มสัดส่วนการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพอย่างสมดุล โดยสร้างการรับรู้และวัฒนธรรมบริโภคที่ดีให้กับประชาชน รวมทั้งการเสริมสร้างคุณภาพและความปลอดภัยทางอาหาร ซึ่งเป้าหมายสูงสุดคือการทำให้เกิด 'ความมั่นคงทางอาหาร' ให้กับคนไทย

สนับสนุนกิจกรรมทางกาย (Physical Activity) ที่เพียงพอ

กลไกสำคัญที่ช่วยลดความเสี่ยงจากการเจ็บป่วยและเสียชีวิตก่อนวัยอันควรได้ดีที่สุด อีกทั้งวิธีนี้ยังใช้ต้นทุนต่ำที่สุดวิธีหนึ่ง ซึ่งเป้าหมายสำคัญในการผลักดันกิจกรรมทางกายให้มีการเคลื่อนไหวของร่างกายและเกิดการเผาผลาญพลังงานที่ส่งผลดีต่อสุขภาพ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเดินทาง และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนันทนาการและกีฬา (Work-Transport-Recreation) ยังคงเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องสนับสนุนและส่งเสริมในทศวรรษหน้า

ความท้าทายสำคัญคือการออกแบบกลไกและเครื่องมือในการสนับสนุนและกระตุ้นให้คนมีกิจกรรมทางกายอย่างเพียงพอ เสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีกิจกรรมทางกาย (Active Environment) รวมทั้งพัฒนาระบบและนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนให้คนมีกิจกรรมทางกาย (Active System) อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

ปัญหาจากอุบัติเหตุทางถนน

อุบัติเหตุเป็นหนึ่งในสาเหตุการตายสำคัญที่สุด ปัญหาหนึ่งในประเทศไทย และมักเกิดขึ้นกับประชากรในช่วงอายุระหว่าง 15-49 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจสูงที่สุด กลายเป็นปัญหาการเสียชีวิตก่อนวัยอันควรได้ส่งผลต่อไปในวงกว้าง ซึ่งปัญหานี้มีความสัมพันธ์ในหลากหลายมิติ

เป้าหมายการลดพฤติกรรมเสี่ยงต่ออุบัติเหตุทางถนนมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อลดจำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุของกลุ่มผู้ใช้รถจักรยานยนต์ รวมทั้งการจัดการพื้นที่เสี่ยง เพื่อลดอัตราการตายจากอุบัติเหตุ เป็นภารกิจที่ต้องลงมือแก้อย่างจริงจัง และอาศัยการร่วมมือของภาคีเครือข่ายการทำงานทุกภาคส่วน

สุขภาพจิต (Mental Health)

เป็นปัญหาสุขภาพสำคัญของผู้คนในยุคนี้ เนื่องจากสภาพสังคมมีความซับซ้อนและมีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วรุนแรง ที่สำคัญคือสุขภาพจิตและสุขภาพร่างกายมีความเชื่อมโยงกันอย่างมีนัยสำคัญ การผลักดันนโยบายสุขภาพจิตควบคู่กับการสร้างเสริมสุขภาพในด้านอื่น ๆ จึงเป็นความท้าทายในอนาคตที่ต้องให้น้ำหนักในการจัดการเป็นอย่างมาก

เป้าหมายสำคัญในการขับเคลื่อนงานสุขภาพจิตในอนาคตคือการทำงานเพื่อเพิ่มสัดส่วนผู้มีสุขภาพจิตสมบูรณ์ในประชาชนกลุ่มเสี่ยงต่าง ๆ รวมทั้งการพัฒนาสุขภาพจิตในกลุ่มพื้นที่เสี่ยงผ่านกลไกและเครื่องมือที่เหมาะสม

ปัญหามลพิษทางอากาศ

ส่งผลสำคัญต่อสุขภาพของมนุษย์ แม้แต่การหายใจเพื่อสูดอากาศเข้าไป ก็ล้วนมีผลต่อสุขภาพในร่างกายเราทั้งสิ้น ในปัจจุบัน ประเด็นมลพิษทางอากาศเป็นปัจจัยเสี่ยง 1 ใน 5 ร่วมกับพฤติกรรมการกิน การสูบบุหรี่ การดื่มแอลกอฮอล์ และการไม่ออกกำลังกาย ที่ส่งผลต่อสุขภาพของผู้คนมากที่สุด เป็นโจทย์ใหญ่ในอนาคตที่ สสส. ต้องมีการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่รวดเร็ว ฝุ่นควันจากการคมนาคม การเผาของภาคการเกษตรในที่โล่ง และไฟไหม้ป่า

การลดผลกระทบสุขภาพและความเสี่ยงจากมลพิษทางอากาศ จึงต้องมีการทำงานอย่างบูรณาการกับหลายภาคส่วน ในหลายมิติ ทั้งการลดปัญหามลพิษในพื้นที่เสี่ยง รวมทั้งการสร้างพฤติกรรมเพื่อลดมลพิษจากสิ่งแวดล้อม

ประเด็นปัญหาทางสุขภาพทั้ง 7 ประเด็นข้างต้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องบุหรี่ สุราและสิ่งเสพติด กิจกรรมทางกาย อุบัติเหตุทางถนน การขาดและเกินทางโภชนาการ ไปจนถึงเรื่องสุขภาพจิต และสิ่งแวดล้อม สิ่งเหล่านี้ยังคงเป็นประเด็นท้าทายต่อการทำงานสร้างเสริมสุขภาพในทศวรรษถัดไปของ สสส. ซึ่งอาศัยการร่วมมือกับเหล่าภาคีเครือข่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาวิธีการทำงาน ขยายผลการทำงาน และต่อยอดการทำงานโดยการสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อยกระดับการสร้างเสริมสุขภาพในอนาคต

แต่แน่นอนว่าประเด็นปัญหาสุขภาพอุบัติใหม่ก็เป็นสิ่งที่ไม่อาจมองข้ามไปได้ สสส. จะยังคงทำหน้าที่ติดตามปัจจัยเสี่ยง ไม่ว่าจะเป็นพลวัตทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี ฯลฯ อยู่ตลอดเวลา เพื่อเตรียมพร้อมรับมือต่อสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้น เพื่อรองรับต่อปัญหาสุขภาพของคนไทยในอนาคตได้อย่างทันท่วงที

WHAT'S NEXT IN 10 YEARS

07

"เรื่องสุขภาพไม่ใช่เรื่องส่วนตัว แต่เป็นเรื่องที่เกี่ยวพันกับสภาพแวดล้อมทั้งระบบ เราต้องเผชิญกับความท้าทายที่เกิดจากสภาวะของสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เรื่องสุขภาพจึงเป็นเรื่องที่ยากกว่าเดิม สิ่งที่เราต้องทำคือเน้นการพัฒนาระบบการสร้างเสริมสุขภาพให้เกิดขึ้นในสังคมไทย และทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการสร้างระบบนั้นขึ้นมา"

สุรางครัตน์ สร้อยสนธิ์
ผู้อำนวยการฝ่ายอำนวยการ สสส.

09

"ในขณะที่ยุคดิจิทัลครองเมือง ซึ่งความพิเศษของเทคโนโลยีดิจิทัลคือสามารถเปลี่ยนสิ่งเดิม ๆ 'ให้ทันสมัยและทรงพลังได้มากขึ้น' ดังนั้น ความท้าทายของ สสส. คือทำอย่างไรจึงจะสามารถนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลมาผสมผสานกับงานสร้างเสริมสุขภาพเพื่อก่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ กลายเป็นงานสร้างเสริมสุขภาพที่ทันสมัย ทรงพลัง และทุกคนเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียม"

วิภาดา วงศ์เจริญวิทยา
ผู้อำนวยการฝ่ายบัญชีและการเงิน สสส.

11

"เราทำงานที่ท้าทายตลอดเวลา สิ่งที่มีผลโดยตรงต่อสุขภาพกาย สุขภาพจิต ความเป็นอยู่ ฐานะทางเศรษฐกิจครัวเรือน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องภัยพิบัติ ฝุ่นพิษ PM2.5 โรคระบาดใหญ่ ไปจนถึงความรุนแรงในการแย่งชิงอำนาจทางการเมือง สสส. ต้องเป็นผู้นำการร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคม เพื่อรับมือกับ 'ผลกระทบจากภัยพิบัติต่าง ๆ' และแก้ไขปัญหาที่ตรงจุดอย่างแท้จริง เพื่อความยั่งยืน"

ธัญญธร ยงศรีพิพัฒน์
ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบภายใน สสส.

08

"ปัจจัยที่มีแนวโน้มว่าจะเกิดขึ้นในช่วงเวลา 10 ปีข้างหน้า ประเทศไทยจะต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงมากมาย ในหลายประเทศริเริ่มโครงการ Smart Health ที่นำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อการดูแลสุขภาพที่ชาญฉลาด สสส. ในฐานะองค์การสร้างเสริมสุขภาพของประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน เราจะส่งเสริม ปรับใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยีต่าง ๆ มาช่วยในการขับเคลื่อนงานสร้างเสริมสุขภาพในบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป"

สุหัทยา จิระนันทิพร
ผู้อำนวยการฝ่ายติดตามและประเมินผล สสส.

10

"ความท้าทายของ สสส. คือการสร้างความแตกต่างและการวางบทบาทในการทำงานร่วมกัน เพื่อส่งต่อคุณค่าต่อประชาชน ซึ่งที่ผ่านมา 20 ปี สสส. มีองค์ความรู้ต่าง ๆ มากมาย ที่ได้มาจากการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย และเราสามารถจัดกลุ่มองค์ความรู้เหล่านี้ให้เหมาะสมต่อผู้รับบริการต่าง ๆ ได้ โดยเชื่อมโยงข้อมูลกับองค์กรในแวดวงสุขภาพ เพื่อส่งต่อองค์ความรู้ที่ สสส. มี ให้ไปสู่กลุ่มผู้รับบริการต่าง ๆ ได้"

รวิศม์ วงษ์สมาน
ผู้อำนวยการฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ สสส.

12

"ทุก ๆ วันของการทำงานสร้างเสริมสุขภาพไม่มีอะไรตายตัว สิ่งที่ไม่คาดคิดเกิดขึ้นได้เสมอ ทั้งจากธรรมชาติอย่างโรคอุบัติใหม่ พฤติกรรมมนุษย์ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม แต่คน สสส. พร้อมรับมือกับทุกความท้าทาย เพราะเราเชื่อมั่นว่าองค์กรเล็ก ๆ อย่าง สสส. ที่จับมือกับภาคีเครือข่ายทั่วประเทศ จะสร้างความเปลี่ยนแปลงเชิงบวกเหมือนที่เคยทำมาตลอด 20 ปี และจะ 'ทำ' ต่อไปไม่ว่าจะอีกกี่ปี"

กาญจนา บงกชรัตน
ผู้อำนวยการฝ่ายสื่อสารองค์กร สสส.

13

"ในมุมของคนทำงานด้านสร้างเสริมสุขภาพ เราต้องการทำงานเชิงรุก มองไปข้างหน้า มีความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงให้ทันต่อสถานการณ์ หมั่นพัฒนาทักษะความสามารถของตนเองสม่ำเสมอ เติมไฟ เติมพลังของการมีจิตสาธารณะ ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน มีใจเปิดกว้าง ช่วยเหลือสังคม ที่สำคัญต้องกลับมาดูแลกายและใจของตนเอง คนของ สสส. ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีในการจัดการปัญหาสุขภาพได้"

ศิรินภา สถาพรวจนา
ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานบุคคล สสส.

arafat